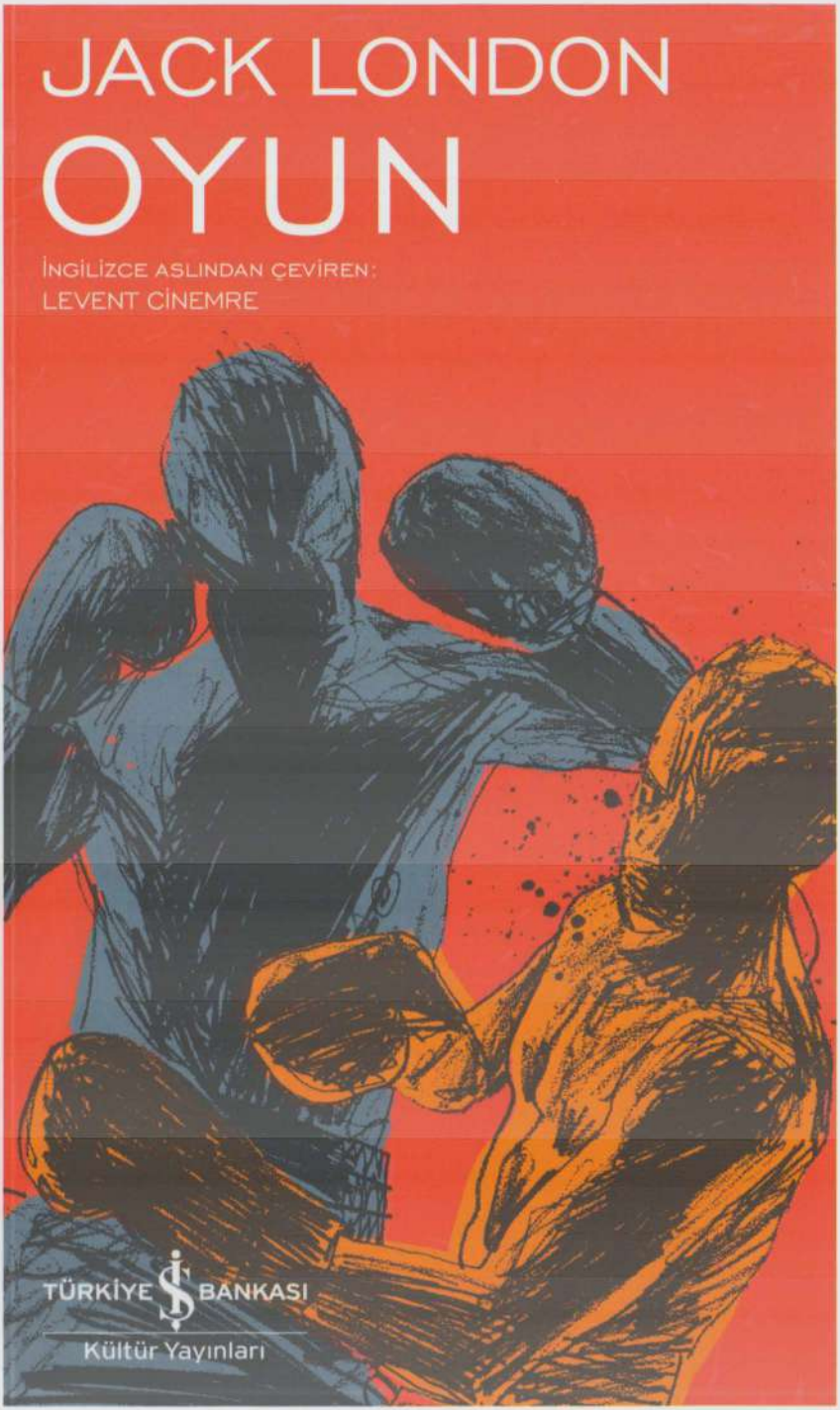
Modern Klasikler Dizisi - 208

JACK LONDON

OYUN

İngilizce aslından çeviren:
Levent Cinemre

Türkiye İş Bankası
Kültür Yayınları

Genel Yayın: 5743

JACK LONDON
OYUN

ÖZGÜN ADI
THE GAME

© TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI, 2022
Sertifika No: 40077

EDİTÖR
BARIŞ ZEREN

GÖRSEL YÖNETMEN
BİROL BAYRAM

DÜZELTİ
COŞKUN AK

GRAFİK TASARIM VE UYGULAMA
TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI

1. BASIM OCAK 2023, İSTANBUL

ISBN 978-625-429-335-1

BASKI: UMUT KAĞITÇILIK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
Keresteciler Sitesi Fatih Caddesi Yüksek Sokak No: 11/1 Merter Güngören/İstanbul
Tel. (0212) 637 04 11 Sertifika No: 45162

Bu kitabın tüm yayın hakları saklıdır.
Tanıtım amacıyla, kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında gerek metin, gerek görsel malzeme yayınevinden izin alınmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

TÜRKİYE İŞ BANKASI KÜLTÜR YAYINLARI
İstiklal Caddesi, Meşelik Sokak No: 2/4 Beyoğlu 34433 İstanbul
Tel. (0212) 252 39 91 Faks (0212) 252 39 95
e-posta: info@iskultur.com.tr
www.iskultur.com.tr

ÇEVİREN: LEVENT CİNEMRE

Ankara Anadolu Lisesi ve Mülkiye mezunu. Bankacılık ve finansman alanlarında çalıştıktan sonra on yıl kadar gazetecilik yaptı. Daha sonra yayın dünyasına geçti. Çeviriyi hayatının paralel evreni olarak görüp, tüm bu yıllar içinde Thomas Friedman'ın *Dünya Düzdür*, E.H. Carr'ın *Lenin'den Stalin'e Rus Devrimi* ve Jack London'ın başeseri *Martin Eden* da dahil olmak üzere birçok kitabı Türkçeleştirdi. Halen Jack London'ın bütün eserlerini dilimize kazandırma yolunda ağır adımlarla ilerliyor.

Modern
Klasikler
Dizisi -208

Jack London

Oyun

İngilizce aslından
çeviren: Levent Cinemre

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

Modern
Klasikler
Dizisi -208

Jack London

Oyun

İngilizce aslından
çeviren: Levent Cinemre

TÜRKİYE İŞ BANKASI
Kültür Yayınları

1. Bölüm

Yuvarlanıp açılmış çeşit çeşit halılar önlerinde duruyordu. İki Brüksel halısı, o türdeki arayışlarının başlangıcını ve sonunu ifade ederken dikkatlerini çeken düz dokuma yirmiye yakın halı, beğenileriyle cüzdanları arasındaki bocalama süresinin uzamasına neden olmuştu. Çok katlı mağazanın müdürü şahsen yanlarında bekleyerek onları onurlandırıyordu. Aslında onurlandırılanın Joe olduğunu kız gayet iyi biliyordu çünkü kendilerini yukarı getiren asansör görevlisi çocuğun, ağzının açık kalmasına neden olan bir hayranlıkla onu izlediğine dikkat etmişti. Zaten şehrin batı yakasının aşağı kesimindeki mahallelerinde yürürken rastladıkları yumurcaklarla sokak köşelerinde toplaşmış delikanlıların, beraberindeki gence gösterdiği saygıyı da gözden kaçırmamıştı.

Gelen bir telefon nedeniyle mağaza müdürü yanlarından ayrılınca halıların cennet vaadiyle cüzdandaki sıkıntı konusu, kızın zihninde yer alan daha büyük bir kuşku ve endişe tarafından kenara itildi.

"Şu şeyin nesini seversin anlamıyorum Joe," dedi yumuşakça. Sözcüklerindeki ısrar belirtisi, aralarındaki son tartışmanın tatmin edici biçimde sonuçlanmamış olduğunu ortaya koyuyordu.

Bir an boyunca gencin çocuksu yüzünü karartan gölge, yerini sevecen bir parıltıya bıraktı. O nasıl gencecik bir kızsa, bu da delikanlı çağındaki bir oğlan sayılırdı henüz; hayatın eşiğinde birlikte duran, birlikte ev kiralayıp halı alan iki tazeydiler.

"Bu kadar endişelenmene ne gerek var?" diye sordu genç. "Başka olmayacak, bu son."

Kıza gülümsedi. Ama kız, gencin dudaklarından istemdışı da olsa hayıflanarak çıkan nefesi gördü ve kadınların eşlerine yönelik içgüdüsel tekelciliğiyle erkeğinin hayatını böylesine kuvvetle ele geçirmiş olandan, bir türlü anlayamadığı o şeyden korktu.

"Biliyorsun geçen sefer O'Neil'le olanı annemin evinin son taksitini ödedi," diye devam etti genç. "Artık o konu bitti. Şimdi Ponta'yla bu son sefer sayesinde banka hesabıma tamı tamına yüz dolar girecek; ödül bu kadar çünkü. Böylece seninle birlikte yuvamızı kurmaya başlayabileceğiz."[1]

Paranın cazibesini umursamadı kız. "Asıl mesele senin 'Oyun' dediğin şu şeyi böylesine çok sevmen. Neden?"

Kendini sözlerle anlatabilen biri değildi genç. İşinde kendini elleriyle, kare ringlerdeyse bedeniyle ve kaslarının hareketiyle ifade edebiliyordu ama ringin büyüsünü ağzıyla açıklamak; işte bu, onu aşıyordu. Yine de denedi; varoluşunun en yüce zirvesindeyken, yani Oyunu oynarken içinde hissedip çözümlediği duyguları, önceleri duraksayarak da olsa dile getirmeye çalıştı.

"Bildiğim tek şey Genevieve, ringde karşındaki adamı görmek istediğin yerde görüyorsun ve kendini iyi hissediyorsun. Ellerini yumruk yapmış, kollarını kaldırmış seni bekliyor ama sen o yumrukların senin üzerine inmesi için fırsat vermeyip kendi yumruklarını ona indiriyorsun. Sendeliyor, sana sarılıyor, sen devam edip işini bitiresin

diye hakem onu çekip alıyor, bütün salon deli gibi bağıra çağıra kendinden geçiyor ve sen biliyorsun ki en iyisi sensin, dürüst bir maç oldu ve sen kazandın çünkü en iyisi sensin. Yani demem o ki..."

Kırık dökük durdu sonra, kendi gevezeliğinden ve Genevieve'in bakışlarından telaşa kapılarak sustu. Konuşurken gencin yüzünü izleyen kızın suratına korku ifadesi çökmüştü. Anların anını ona tanımlamaya çalışan Joe'nun zihin perdesini karşısında sendeleyen adamın, yanan ışıkların, bağırıp çağıran seyircilerin görüntüleri kaplamış ve genç, hayatın bu dalgasıyla Genevieve'den uzaklaşıp kızın kavrayışını aşan, ona tehdit edici gelen, karşı durması imkânsız hissettiren, aşkını zayıf ve acınası hale büründüren bir gelgite kapılarak ondan kopmuştu. Kızın tanıdığı Joe uzaklaşmış, gözden kaybolmuş, yok olmuştu. Taze ve çocuksu yüzü gitmiş, gözlerindeki sevecenlik yitmiş, dudaklarının insan eliyle çizilmiş gibi duran kıvrımları, ağzının hoş bir görünüm veren köşeleri silinmişti. Şimdi kızın karşısında gördüğü şey bir erkek yüzüydü; gergin ve durağan bir çelik surat, kurt kapanının dişlerine benzer bir çelik ağız, irileşerek azim ifadesiyle dolmuş çelik gözler, içleri çelik gibi ışıyan ve çelik gibi soğuk soğuk parıldayan bakışlardı. Bu bir erkek suratıydı. Oysa kız, gencin çocuksu simasını bilirdi sadece, karşısındaki bu yüze hiçbir şekilde aşina değildi.

Korkmuştu korkmasına ama bir yandan da gençten duyduğu övünç, belli belirsiz bir heyecanla içini kıpırdattı kızın. Gencin erkeksiliği, dövüşen erkeğin erkeksiliği, kalıtımı tarafından eşleşeceği güçlü erkeği bulup o gücün duvarına yaslanacak şekilde biçimlendirilmiş bir dişi olan kızın üstünde kaçınılmaz cazibesini göstermişti. Genevieve gencin varoluşunda kızın sevdasından bile büyük yer tutarak kendini ona dayatan bu kudreti tam olarak kavrayabilmiş değildi ama kadın yüreğindeki o

hoş sancının, gencin kendini kıza teslim ettiğini ve kız uğruna, Aşk uğruna hayatının bu kısmını kesip atacağını, bu son karşılaşmadan sonra bir daha asla boks yapmayacağını kendisine hatırlatan tatlı çarpıntının da farkındaydı.

"Bayan Silverstein profesyonel boksu hiç sevmez," dedi kız. "Tamamen karşıdır. Bu konuda bir şeyler biliyor belli ki."

Genç, doğasının ve hayatının en çok kıvanç duyduğu bu yanının değerinin kız tarafından ısrarla bilinmemesine karşı, pek de yeni olmayan incinmişlik hissini gizleyerek anlayışla gülümsedi. Halbuki ona göre bu yanı, sırf kendi çabasıyla ve aşırı çalışmasıyla kazandığı gücü ve başarıyı ifade ediyordu ki tüm varlığıyla birlikte kendini Genevieve'e sunduğu anda, aslında kızın ayaklarının dibine övünçle sermiş olduğu şey, yalnızca ve tek başına buydu. Layıkıyla sonucunu aldığı çabalarının ödülü, başka bir adamın ortaya koyabileceği erkekliğin daha iyisini, daha büyüğünü sunmasının mükâfatı ve hep hissetmiş olduğu gibi, kıza sahip olma hakkının kendi gözündeki gerekçesiydi. Kız bunları o zaman nasıl anlamamış idiyse aynı şekilde şimdi de anlamıyordu ve genç soruyordu kendine; acaba Genevieve onda, onu değerli kılan başka ne buluyordu?

"Bayan Silverstein şişman ve yumuşak görünüyor ama belli ki lafını da sakınmıyor," dedi güler yüzle. "Bu tür şeyler hakkında ne biliyor acaba? Bak sana söyleyeyim, bu iyi bir şey, hem de sağlıklı." Bu son eklediği şey aklına sonradan gelmişti. "Baksana bana. Demem o ki benim bu halimi korumak için temiz yaşamam gerekir. Senin o Bayan Silverstein'den de, onun kocasından da, tanıdığın herkesten de daha temiz yaşamak durumundayım; banyo yaparım, vücudumu ovdururum, idman yaparım, düzenli yaşarım, iyi beslenirim, domuz

gibi tıkınmam, içki-sigara içmem, beni zayıflatacak hiçbir şey yapmam. Yani senden bile temiz yaşıyorum Genevieve..."

Kızın şaşkınlık içindeki yüzünü görünce, aceleyle, "Gerçekten öyle," diye ekledi. "Su ve sabundan bahsetmiyorum. Baksana şuna." Eli nezaketle ama sıkıca kızın kolunu kavradı. "Yumuşaksın, yumuşacıksın, her tarafın yumuşak senin. Benden ne kadar da farklısın. Sen de gel şuraya dokun."

Kızın canı acıyıp elini kaçırana kadar parmaklarının ucunu güçlü kol kaslarının üstüne bastırdı.

"Benim bütün vücudum böyle sıkıdır. İşte sana söylediğim temizlik bu. Kanımın, etimin, kaslarımın en ufak zerresi bile kemiklerime kadar temizdir. Kemiklerim de temizdir. Sadece tenimi su ve sabunla temizlemek değildir bu, en dibine kadar her yerim temizdir; yani demem o ki insan böylece kendini temiz hissediyor. Vücudum da temiz olduğunu biliyor. Sabahleyin kalkıp işe giderken kanımın her damlası, etimin her zerresi bas bas bağırıyor ne kadar temiz olduğunu. Yani demem o ki..."

Bu olağandışı konuşma taşkınıyla kendisi de şaşkına dönmüş olarak, hızla üstüne çöken bir münasebetsizlik duygusuyla susup kaldı. Hayatında hiçbir zaman böyle konuşmasını gerektirecek heyecanlara kapılmamış, ömrü boyunca içinde bu tür kıpırtıların uyanmasını gerektirecek bir neden olmamıştı. Ancak bu kez Oyun mesele haline getiriliyor, gerçekliği ve değeri sual ediliyor; bizzat Oyunun kendisi, yani şu dünyadaki en önemli şey, daha doğrusu dondurma almak için tesadüfen Silverstein'in şekerci dükkânına girdiği ve şu karşısındaki kızın diğer her şeyi gölgede bırakarak bir anda hayatının en önemli şeyi haline geldiği o güne dek en önemli olmuş olan şey sorgulanıyordu. Belli belirsiz de olsa meslek hayatıyla kadın arasındaki, erkeğin dünyadaki uğraşıyla kadının

erkeğe duyduğu ihtiyaç arasındaki yaman çelişkiyi görmeye başlıyordu genç. Ancak genelleme yapabilen birisi değildi. Sadece somut, et ve kandan oluşan Genevieve ile büyük, soyut ve canlı Oyun arasındaki uzlaşmaz çelişkiyi görüyordu. İkisi de birbirinden hoşlanmıyor, ikisi de onu sadece kendisine istiyordu ve genç, bu çekişme içinde paramparça oluyor, ikisi arasındaki uyuşmazlığın sularında çaresizce sürüklenip duruyordu.

Sözleri, Genevieve'in bakışlarını yüzüne çekmiş, o da gencin tertemiz cildinin, berrak gözlerinin, kızlarınki kadar yumuşak ve pürüzsüz yanaklarının tadını çıkarmaktan memnun olmuştu. Ancak o yüzde gencin fikirlerinin gücünü de gördü ve aynı ölçüde hoşnutsuzluk duydu. Genci kendinden uzaklaştıran, bir parçasını ondan çalan şu "Oyun" denilen şeye karşı içgüdüsel bir başkaldırı yükseldi içinde. Anlayamadığı rakibiydi, Oyun. Genci nasıl baştan çıkardığına akıl erdiremiyordu bir türlü. Rakibi kadın olsaydı, başka bir kız olsaydı, onun hakkında bir ışığa, bir bilişe, bir görüşe sahip olurdu. Oysa şimdi hakkında hiçbir şey bilmediği, gözüyle görmediği rakibine karşı karanlıkta el yordamıyla hareket edebiliyordu ancak. Gencin konuşmasında varlığını hissettiği gerçeklerse Oyunu daha da zorlu bir rakip haline getirmekten başka işe yaramıyordu.

Aniden ne kadar zayıf olduğuna dair bir algı doldurdu içini. Kendine acıdı, üzüldü. Genci istiyordu, her şeyiyle istiyordu, daha azıyla kadınsı ihtiyaçlarını doyuramazdı. Oysa genç elinden sıyrılmak, sımsıkı tutup iyice kenetlemeye çalıştığı kucağından kaçmak üzereydi. Gözleri yaşlarla dolup dudakları titreyince yenilgisi zafere döndü, her şeyden kudretli Oyunu, zayıflığının gücüyle hezimete uğrattı.

"Sakın Genevieve, lütfen yapma!" diye yalvardı ona genç; baştan ayağa pişmanlık kesilmiş, aklı karışmış, serse-

me dönmüştü. Erkek aklına göre ortada kızın kendini tutamayıp böyle ağlamasına neden olabilecek hiçbir şey bulunmasa da o gözyaşlarını görmek her şeyi unutturdu ona.

Kız, gözyaşlarının arasından affedicilikle gülümsedi; gerçi genç affedilmesi gerekenin ne olduğunu anlamamıştı ama yine de tamamen eridi gitti. Eli dürtüsel bir hareketle Genevieve'e uzandı ama kız vücudunu kasarak ve geri çekerek gencin kendisini kavramasını engellerken gözlerindeki gülümseme giderek daha da muzaffer bir edaya büründü.

Bir yandan da "Bay Clausen geliyor," dedi ve kadınlarda bulunan o akıl sır ermez dönüştürücü simyanın sonucu olarak, nemlenmiş olduğuna dair en ufak belirti kalmamış gözleriyle adamı gösterdi.

Yüzünün görüntüsünde favorilerinin yarattığı haşinliği dost bakışlı küçük gözleriyle telafi eden pembe-beyaz suratlı mağaza müdürü, "Geri gelmeyeceğimi mi sanmıştın Joe?" diye sordu.

"Şimdi bir bakalım, hımm, eveeet, düz dokuma halılardan bahsediyorduk," diye devam etti hızlıca. "Şu küçük, güzel desen dikkatinizi çekmişti, değil mi? Evet, evet, ben her şeyi anlarım. Haftada on dört dolar kazanırken kendi evimi kurdum ben. Minik yuvası için ne yapsa az gelir insana, değil mi? Elbette bunu bilirim. Bunun fiyatı sadece yedi sent daha fazla; derler ya, pahalı alan, ucuza almış olur. Dur bak, sizin için ne yapacağım, Joe..." Aniden içinden fışkıran dürtüsel bir iyilikseverlikle, mahrem bir bilgi veriyormuşçasına sesini alçalttı, "Bunu bir başkası için yapmam, sırf senin için yapıyorum Joe, farkı daha da aşağı çekip beş sente düşürüyorum. Ama (sesi burada son derece etkileyici bir biçimde ciddileşti) bana söz ver, bu halıyı kaça aldığınızı hayatın boyunca kimseye söylemeyeceksin."

Joe ile Genevieve birbirlerine danışıp kararlarını ona bildirdikten sonra da "Elbette dikilmesi, birleştirilmesi ve döşenmesi dahil,"[2] dedi.

"Demek küçük bir yuva kuruyorsun ha? Peki ne zaman kanatlarını açıp yeni yuvana uçuyorsun? Yarın ha? Bu kadar yakın demek. Güzel! Güzel!"

Bir an için çapkınca bir ifadeye bürünen gözleri hemen sonra babacan ışıltılarla doldu.

Joe adamı cevapsız bırakmamış, Genevieve'in yanaklarıysa karşısındakinde hoş bir izlenim bırakacak şekilde kızarmıştı ama ikisi de adamın bu tavrının uygun kaçmadığını hissediyordu. Sadece konunun mahremiyeti ve kutsallığı değildi mesele, orta sınıf mensuplarında rastlanan namusluluk taslama tavrı da değildi; temiz ve erdemli bir hayat yaşamaya çalışan işçi sınıfına mensup bireylerde rastlanan ar duygusu, ılımlılık, ağzı sıkılık vardı bu gençlerde.

Bay Clausen iyilikseverliğinin koruması altına almış edasıyla onlara eşlik edip etrafa gülücükler saça saça yanlarında yürürken, çalışanların gözü mekândan çıkmakta olan Joe'dan başkasını görmüyor, bütün başlar onu takip ediyordu.

Bay Clausen endişeyle, "Peki ya bu akşam ne olacak Joe?" diye sordu, asansör beklerken. "Ne düşünüyorsun? Onu haklayabilir misin?"

"Tabii ki," diye cevap verdi Joe. "Ömrümde kendimi hiç bu kadar iyi hissetmemiştim."

"Demek böyle düşünüyorsun. Güzel! Güzel! Yani tabii şimdi senin vaziyetin de aklıma takılmıyor değil... Ha! Ha! Ha! Şimdi sen evleneceksin, bir sürü şey olacak. Eh canım, biraz gerginsindir mutlaka, şu kadarcık da olsa. Yani ben nasıl evlendiğimi hatırlıyorum da... Ama sen diyorsun ki iyiyim, değil mi? Elbette iyisindir. Bunu sana sormanın ne faydası olur ki. Ha! Ha! Neyse,

iyi şanslar delikanlı! Kazanacağını biliyorum. Hiç şüphe duymadım zaten, elbette, elbette."

Genevieve'e "Güle güle Bayan Pritchard," derken nezaketle asansöre binmesine yardımcı oldu. "Umarım sık sık buraya uğrarsınız. Bizi memnun edersiniz, kesinlikle çok memnun edersiniz."

Asansör aşağıya doğru hareket ettiğinde, "Herkes sana Joe diyor," dedi kız, sitemle. "Neden sana Bay Fleming demiyorlar? Böylesi çok daha uygun olurdu."

Joe ise bulutlu bir ifadeyle asansörcü çocuğa bakıyor, onu duymamış gibi görünüyordu.

Onu heyecanlandıracağını çok iyi bildiği yumuşaklığıyla, "Ne oldu Joe?" diye sordu kız.

"Yok bir şey," dedi genç, "sadece düşünüyordum... ve de diliyordum."

"Diliyor muydun? Neyi diliyordun?" Kızın sesi baştan çıkarıcı cazibenin ta kendisi, gözleriyse gencinkilerden daha güçlü birer eriticiydi ama bir türlü onun bakışlarının kendisininkilerle buluşmasını sağlayamadılar.

Neden sonra genç, aklında bir şey olduğunu belli eden bakışlarını kızın gözlerine dikti. "Bir kerecik de olsa beni dövüşürken seyretmeni diliyordum."

Hiç hoşlanmadığını gösteren bir hareket yapan kızın yüzü düştü. Rakibinin gençle aralarına bıçak gibi girip onu kendisinden uzaklaştırmakta olduğunu en keskin şekilde hissetmişti.

Ama hemen sonra en güçlü erkeklerin bile kadınlar karşısında elini kolunu bağlayıp başlarını onların sinesine yaslamalarını sağlayan kadınsı anlayışı gösterme çabasıyla, "Ben... ben... yani... isterim tabii," diye çabucak verdi cevabını, bir gayretle.

"Sahi mi?"

Gencin gözleri tekrar yukarı kaydı ve kızın gözlerinin içine baktı. Ciddiydi Joe, kız bunu biliyordu. Anlaşılan, kızın aşkının büyüklüğünün sınaması olacaktı bu.

"Hayatımın en gurur duyacağım ânı olurdu," dedi genç, lafı hiç dolandırmadan.

Nedeni belki aşkı böyle kavramasıydı, belki onun duygularını anladığını gencin hissetme ihtiyacını karşılama isteği, belki bilgelik edinmek uğruna Oyunun karşısına geçip yüzüne bakma arzusu, belki de hadisesiz bir varoluşun dar sınırlarının ötesinden çınlayan borazanın macera daveti; sonuçta bütün benliğini titreten gözü pek bir serüvencilikle, aynı genç gibi, lafı dolandırmadan söyledi söyleyeceğini kız: "Gelirim."

Binanın dışına çıkarken, "Geleceğini sanmamıştım yoksa istemezdim senden," diye itirafta bulundu genç.

Kararlılığı küllenmeden önce, "Nasıl yani, yapılamayacak bir şey mi bu?" diye sordu kız, huzursuzlanarak.

"Yani, ayarlayabilirim tabii ama geleceğini sanmamıştım."

Kızın tramvaya binmesine yardım ettikten sonra elini cebine atıp bilet parasına uzanırken hayret ve şaşkınlığından hâlâ sıyrılamamış halde, "Geleceğini sanmamıştım," diye tekrarladı.

2. Bölüm

Joe ile Genevieve, işçi sınıfının kibar kesimine[3] mensuptular. Büyük oranda çıkarcılıktan ve sefaletten oluşan bir ortamda lekesiz kalmış, onurlarını ve sağlıklarını korumuşlardı. Özsaygı denilen şey vardı onlarda, temiz şeyleri, hayatın inceliklerini önemseme vardı; benzerlerinden onları ayıran da buydu. Kolay arkadaşlık kuran kişiler değillerdi; ikisinin de hiçbir zaman gerçekten samimi oldukları kafa dengi dostları, yarenlik ettikleri gönüldaşları olmamıştı. Aslında arkadaşlık güdüleri güçlüydü ama yine de yalnız kaldılar, çünkü hem o güdüyü, hem de temiz ve düzgün yaşama isteklerini aynı zamanda elde etme imkânı bulamamışlardı.

Korumalı hayat sürdüren tek bir işçi sınıfı kızı varsa, Genevieve'di o. Sertliklerin, hoyratlıkların ortasında ama sert ve hoyrat olan ne varsa, uzağındaydı. Sadece görmeyi tercih ettiklerine bakıyor ve hep en iyiyi görmeyi seçiyor, böylece dürtüsel olarak, herhangi bir çaba göstermeden bayağılıktan, kabalıktan azade kalıyordu. İlkin kendine özgü bir biçimde işlemişti bu koruma. Küçükken ailenin tek çocuğu olduğu ve yatalak annesine baktığı için mahalledeki çocukların oyun ve eğlencelerine katılamamıştı. Mülayim kişilikli, erkeklerin dünyasına karışmasına elverecek içsel yeterliliğe sahip olmadığı

için evcimenleşmiş, cılız, soluk benizli bir küçük kâtip olan babası da aile içinde yumuşak ve şefkat dolu bir atmosfer oluşmasını sağlayarak bu konuda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmişti.

On iki yaşında kimsesiz kalan Genevieve, hayatını şeker dükkânının üstündeki odada sürdürmek üzere babasının cenazesinden doğrudan Silversteinlere gitmiş, bu nazik yabancıların koruması altında dükkânda tezgâhtarlık yaparak geçimini sağlamıştı. Yahudi değildi, dolayısıyla Şabat gününde* dükkânlarında çalışamayan Silversteinler açısından son derece faydalı bir elemandı.

İşte burada, bu olaysız küçük dükkânda kızın olgunlaşmasını sağlayan altı yıl gelip geçivermişti. Az tanıdığı vardı. İhtiyacına yeterince karşılık verebilecek birini bulamadığı gerekçesiyle kendisine dert ortağı olacak bir kız arkadaş edinmek istememişti. Yine kendi tercihiyle on beşinci yaşlarından itibaren bütün kızların yaptığı şeyi yapmamış, mahallenin gençleriyle çıkmaktan uzak durmuştu. Mahallenin kızları ona "taş bebek" derdi; güzelliği ve mesafeli duruşuyla hemcinslerinin düşmanlığını çekerken saygılarını kazanmaktan da geri kalmamıştı.

Gençlerse ona "kaymaklı şeftali" der ama diğer kızların öfkesine hedef olmamak için bunu sadece kendi aralarında, fısıltıyla söyler, gizemli ve yaklaşılması mümkün olmayan bu güzelliğe, hafiften dinsel huşu duygusunu andıran mesafeli bir hayranlık beslerlerdi.

Çünkü gerçekten de güzel kızdı Genevieve. Eskilere dayanan uzun ve kesintisiz bir Amerikalı soydan gelen, kendinden önceki kuşakların ürettiği emsallere ve kendini içinde bulduğu çevre koşullarına meydan okuyarak,

* Musevi dininde fiziksel güç harcanarak herhangi bir iş yapılmasının yasak olduğu, bireyin kendini ibadete vermesinin beklendiği gün. Cumartesi günüdür. (ç.n.)

onları aşarak ortaya çıkan, var olmasının belirgin bir nedeni veya açıklaması yapılabilmeksizin açan o nadide işçi sınıfı çiçeklerinden biriydi. Bir renk güzelliğiydi öncelikle; bembeyaz tenini yer yer enfes bir gül rengine büründürecek şekilde cildinin altına ince ince yayılan kanı, "kaymaklı şeftali" lakabını hakkıyla kazandırmıştı ona. Sonra yüz çizgilerinin muntazamlığıyla ve ayrıca başka hiçbir nedenle bile olmasa, sırf vücudunu şekillendiren hatların incelik ve zarafetiyle bir güzellikti o. Düşük ses tonuyla konuşan, sakin, yüce ve etkileyici görünümlü, ağırbaşlı bir kızdı. Giysi denen şeyin sırrını bir şekilde öğrenmiş olarak, sadece güzelliğine ve vakarına yaraşır şeyleri giyinirdi. Baştan ayağa kadınsıydı; yumuşak, şefkatli, sadakatliydi. Eş ve anne olma dürtüsüyle için için yanıyor, doğasının akıp giden yıllar boyunca uykuda olan bu yanı, kendisinin eşi ve eri olacak erkeğin ortaya çıkmasını bekliyordu.

Derken sıcak bir cumartesi günü öğleden sonra sodalı dondurmayla serinlemek isteyen Joe giriverdi Silverstein'in dükkânına. Üzerinde "beş tanesi beş sent" yazan mukavva etiketin altında yatan çeşit çeşit harika şeker tasarımlarının bulunduğu vitrinin önünde büyük bir ciddiyetle arzularını tahlil etmeye çalışan altı-yedi yaşlarındaki yumurcak müşterisiyle meşgul olduğu için onun girdiğini görmemişti kız.

"Sodalı dondurma lütfen," diyen sesini duyunca, yüzüne bakmadan, "Neli olsun?" diye sordu. Zaten gençlerin yüzlerine dikkatlice bakma gibi bir alışkanlığı yoktu. Gençlerde anlam veremediği bir şey vardı. Nedenini bilmese de kendisine yönelik bakışları rahatsız ederdi kızı, üzerlerinden akan o görgüsüzlük, o kabalık hiç hoşuna gitmezdi. O ana kadar hayal dünyasına girememişti erkekler. Gördüğü gençler ona cazip gelmemiş, bir şey ifade etmemişti. Kısacası erkeklerin dünyada neden var

olduğuna ilişkin tek bir gerekçe söylemesi istense ne diyeceğini bilemez, öylece kalakalırdı.

Yeterince dondurmayı bardağın içine boşalttıktan sonra Joe'nun yüzüne attığı sıradan bakış orada öylece kalakaldı ve kız o anda hoş bir tatmin duygusu yaşadı. Bir sonraki an gencin gözleri kızın yüzüne yönelince, gözlerini indirip soda musluğuna döndü. Ama musluğun başında bardağa soda koyarken tekrar ona bakmaya kendini mecbur hissetti. En fazla bir an sürebildi bu bakış, çünkü gözlerini ona çevirdiği anda zaten onun gözlerinin de kendi üzerinde olduğunu, kendi gözleriyle karşılaşmak için beklediğini gördü ve o yüzdeki içten ilgi, bakışlarını hemen başka yana çevirmesine yol açtı.

İçinde herhangi bir erkeğe yönelik böyle hoş bir duygu oluşması, şaşırttı kızı. "Ne güzel çocuk" diye düşündü kendi kendine; böylece sırf güzellikten ibaret olmayan, onu ele geçirip sürükleyebilecek olan o gücü, masumane ve içgüdüsel bir şekilde kendinden uzaklaştırmaya çalışıyordu. Bardağı gencin önüne koyup gümüş on senti alarak gencin gözlerinin içine üçüncü kez bakarken, "Aslında güzel değil" diye geçirdi içinden. Sözcük dağarcığı sınırlıydı ve kelimelerin değeri konusunda fazla bilgisi yoktu ama gencin yüzünün güçlü erkeksiliği, güzel tanımının ona pek uygun kaçmayacağını söylüyordu kıza.

Gözlerini tekrar indirirkenki düşüncesi, "Yakışıklı demek lazım o zaman" idi. Öte yandan iyi görünen her erkeğe "yakışıklı" deniyordu ve bu terim de onu memnun etmedi. Sonuçta tanımı ne olursa olsun gence bakmak hoşuna gidiyordu ve kız, içinden tekrar tekrar ona bakma duygusunun yükseldiğini fark etti huzursuzlukla.

Joe'ya gelince, o da ömründe tezgâhın arkasındaki kız gibisini görmemişti. Gerçi doğa felsefesi konusunda kızdan ileri noktada, kadınların dünyadaki varlığının nedeni sorulduğunda cevabını anında verebilecek haldeydi

ama yine de o ana dek onun evreninde kadınların yeri olmamıştı. Erkekler kızın hayal dünyasında nasıl yer edinememişse, kadınlar da gencin imgelemine girememişti. Ama işte şimdi biri giriyordu: Genevieve. Bir kızın bu kadar güzel olabileceğini hayal dahi etmemişti; gözlerini ondan alamıyordu. Ona her baktığında, gözleri onunkilerle her karşılaştığında acı verici bir rahatsızlık hissediyordu, öyle ki kız gözlerini yere çabucak indirmese, bakışlarını kaçıran kendisi olurdu.

Nitekim sonunda kızın başını yavaş yavaş kaldırıp bakışlarını kaçırmadığı an gelince yanakları bayrak kırmızısı rengine bürünmüş halde gözlerini indiren, genç oldu. Ondan çok daha az olmakla birlikte kız da utanmıştı ama bunu hiç belli etmedi. Daha önce asla yaşamadığı bir duyguyla kalbinin pır pır ettiğini hissetse de bu durum dış görünüşünün dinginliğini bozmuyordu. Joe'nun ise tam tersine, hayranlık verici bir perişanlık içinde elinin kolunun birbirine dolandığı gayet açıktı.[4]

İkisi de aşk nedir bilmiyordu, farkında oldukları tek şey delicesine birbirine bakma arzusuna kapıldıklarıydı. İkisi de uyanmışlardı, canlanmışlardı, onları bir araya getiren güçlerin kuvvet ve mecburiyetiyle birbirlerine çekiliyorlardı. Genç elindeki kaşıkla oynayıp yüzünün kızarmasını sodanın fışırdamasıyla örtmeye çalışarak oyalanırken kız yumuşak yumuşak, tatlı tatlı konuşarak, bakışlarını yere indirip kaldırarak delikanlının etrafına büyülü ağını örüyordu.

Ancak insan bir bardak sodalı dondurmayla sonsuza kadar oyalanamazdı. İkincisini istemeye de cesaret edemedi. Böylece kızı dükkânda kendinden geçmiş halde bırakıp çıktıktan sonra o da sokakta uyurgezerler gibi yürüdü. Genevieve akşama kadar hayaller kurdu ve âşık olduğunu anladı. Joe'daysa öyle olmadı. Tek bildiği kıza tekrar bakmak, onun yüzünü yine görmek istediğiydi.

Düşünceleri bu noktanın ötesine geçmiyordu, hatta düşünce bile sayılmazdı, daha ziyade belirsiz, ifadesini bulmamış arzulardı.

Ancak bu arzuların kendisine yaptırmak istediği şeyden kaçamadı bir türlü. Şekerci dükkânı ve tezgâhın arkasındaki kız sürekli olarak kafasına girdi, günler boyunca aklını meşgul etti. Arzusuyla savaştı. Tekrar o dükkâna gitmekten korkuyor ve utanıyordu. Korkusunu "Kızlarla pek aram yoktur" tesellisiyle yatıştırmaya çalıştı. Bir-iki kere değil, onlarca kez bu düşünceyi kendi kendine mırıldandı ama faydası olmadı. Sonunda haftanın ortasında, akşam vakti, işten çıktıktan sonra gitti o dükkâna. Sanki özellikle gelmemiş, geçerken öylesine uğramış gibi yapmaya çalıştı ama isteksiz bedenini oraya taşımaya bacaklarını mecbur eden iradesinin zorlayıcı gayreti, duruşunda, her türlü hal ve hareketinde kendini ortaya koyuyordu. Çok utanıyor, elleri kolları birbirine daha da beter dolanıyordu. Genevieve ise tersine, iç dünyasında ne kadar telaşlanıp pır pır etse de dıştan her zamankinden daha dingin görünüyordu. Genç iki kelime bile edemez haldeydi, siparişini ağzında geveleyerek verdi, tedirgin gözlerle saate baktı, sodalı dondurmasını müthiş bir hızla bitirip çıktı.

Sinirden neredeyse ağlayacaktı kız. Dört günlük beklemenin ve bütün bu zaman zarfında yaşadığı aşk duygusunun ödülü bu kadarcıktı demek! İyi çocuktu, hoş çocuktu, tamam da, bu kadar inceliksiz bir şekilde acele etmeye mecbur muydu? Öte yandan Joe'nun da içinde, daha köşeyi bile dönmeden tekrar kızın yanına gitme isteği belirmişti. Sadece ona bakmayı arzuluyordu. Bunun aşk olup olmadığına dair bir fikri yoktu. Aşk mı? Kızlarla gençler birbiriyle çıkarsa olurdu aşk. Kendisiyse... İşte arzusunun belirgin bir şekil aldığı andır bu; kızdan istediği şeyin tam da bu olduğunu o zaman anladı. Onu

görmek, ona bakmak istiyordu ve eğer kız onunla çıkarsa bunu rahat rahat yapabilirdi. Uzun uzun düşündü ve hafta sonu yaklaşırken, gençlerle kızların bu yüzden birbiriyle çıktığı sonucuna vardı. Eskiden, üzerinde fazla düşünmeden, bu çıkma olayını sadece evlilik öncesinde usulen yerine getirilen biçimsel bir davranış veya bir görenek olarak değerlendirirdi. Oysa şimdi içindeki derin hikmeti görüyor, kendisi de bunu istiyor, kıza âşık olduğu sonucuna buradan varıyordu.

Artık ikisi de aynı kavrayışa ulaşmış olduğuna göre olası tek bir sonuç vardı. Nitekim Genevieve'in bir gün dükkândan Joe ile birlikte çıkması, küçük bir mucize olarak mahallede heyecan uyandıran bir olay haline geldi.

İkisi de sözcüklerini harcarken cimrice davranmak huyuyla kutsanmış olduğundan flörtleri uzun sürdü. Genç içindekileri eylemleriyle dışa vururken kızın kendini ifade biçimi sükûnet, kontrol ve gözlerindeki aşk parıltılarıydı ki kalbinde yazılı sözleri bunca açık biçimde orada ortaya koyduğunu fark etse, masumiyetinin mahcubiyetiyle bunu da bastırırdı. Onlara göre, "canım" ve "sevgilim" lafları karşısındakine erkenden söylenemeyecek ölçüde mahrem olduğundan, çoğu çiftten farklı olarak bu tür aşk hitaplarıyla birbirlerinin duygularını etkilemeye çalışmadılar. Akşamları birlikte yürümekten duydukları hoşnutluk veya yıldızların zayıf şavkı altında birbirlerinde çekingenlik ve rahatsızlık yaratacak ölçüye varmayan ışıltılar saçan gözleriyle tek laf etmeden, birbirlerine bakmaktan başka bir şey yapmadan, bir saat boyunca parktaki bankta yan yana oturmaktan hissettikleri mutluluk, uzunca bir süre boyunca onlara yetti.

Bir şövalye, hanımefendisine karşı ne kadar centilmence ve ince davranırsa, Joe da kıza öyle yaklaşıyordu. Caddede birlikte yürürken yol tarafında olmaya özen gösteriyor (bir yerde en uygun davranışın bu olduğu-

nu okumuştu), caddenin karşısına geçtiklerinde iç tarafta kalırsa kızın arkasından hızlıca yana kayıp tekrar yol tarafına geçiyordu.[5] Bir keresinde yağmur yağacak diye getirdiği şemsiye dahil olmak üzere kızın eşyalarını o taşıyordu. Sevgiliye çiçek gönderme diye bir âdeti hiç duymamış olduğu için Genevieve'e meyve gönderiyordu. Faydalı bir şeydi meyve. Afiyetle yenirdi. Bir gün kızın saçlarının arasında beyaz bir gül görene dek aklına çiçek göndermek gelmedi. O güle defalarca baktı. Saç, ***kızın*** saçıydı, dolayısıyla o gülün orada durması onu ilgilendirirdi. Yine o gül onu ilgilendirirdi çünkü onu oraya takmaya ***kız*** karar vermişti. Bu nedenler, o gülü daha yakından incelemeye sevk etti genci. Ortaya çıkan etkinin güzel olduğunu keşfetti ve büyülendi. Onun bu olaydan duyduğu içten sevinç kızı da sevindirdi ve böylece tek bir çiçek sayesinde karşılıklı olarak yepyeni bir aşk ürpertisi yaşadılar. Genç, hemencecik çiçek sevdalısı oluverdi. Bir de kadınlara yönelik incelikli davranışların mucidi. Kıza bir demet menekşe gönderdi. Bu fikir tamamen kendisine aitti. Yoksa erkeklerin kadınlara çiçek göndermesi diye bir şeyi asla duymamıştı; çiçekler sadece dekorasyon amacıyla yerleştirilen, bir de cenazelerde kullanılan şeylerdi ona göre. Genevieve'e neredeyse her gün çiçek gönderdi; bildiği kadarıyla bu özgün fikir, şimdiye dek insanın zihninde doğmuş tüm icatlar kadar olumlu bir yenilikti.

Kız ondan geleni kabul ederken nasıl ürperiyorsa genç de kıza duyduğu adanmışlıkla öyle ürperiyordu. Saf olan, iyi olan ne varsa oydu kız, kutsalların en kutsalıydı; hayranının belki biraz ateşli kaçabilecek sevgi ve saygı gösterileriyle bile mukaddesliğine en küçük leke sürülmemeliydi. Gencin bildiği tüm varlıklardan tamamen farklıydı. Öteki kızlara benzemiyordu. Genç, onun kendi kız kardeşleriyle ve herkesin bacılarıyla aynı hamurdan

olduğunu aklına bile getirmiyordu. Herhangi bir kızdan, herhangi bir kadından fazlaydı o. O bir... o bir... o bir Genevieve idi, kendi başına ayrı bir türdü, yaratılışın mucizesiydi, daha azı değil.

Kıza gelince, o da genç hakkında bu hayali algının biraz eksiğiyle benzer şeyler düşünüyordu. Gencin kıza dair yargısı tamamen tapınmakken, onda hiçbir kusur bulamıyorken, kızın bazı önemsiz şeylerde gence yönelik parça parça eleştirileri olabiliyordu. Ama ona dair bütünsel bir yargıya varırken bu parçaları toplamayı unutuyor, genci hayata anlam veren, uğruna seve seve yaşayabileceği ve seve seve ölebileceği harika bir varlık olarak görüyordu. Sık sık dalıp gittiği uyanık rüyalarda, kendini onunla ilgili çeşitli ortamlarda hayal ediyor, yaşarken yeterince dile getiremediğini hissettiği aşkını, sonunda hakkınca ifade etmiş olarak onun uğruna ölüyordu.

Aşkları ateşten ve çiyden meydana gelmişti.[6] Aşklarına bedensellik girmedi çünkü bunu kutsallığın kirletilmesi olarak görüyorlardı. İlişkilerinin nihayetinde bedensel bir gerçekliğe dönüşecek olması, akıllarına getirmedikleri bir şeydi. Gerçi yaşadıkları bedensel gerçeklikler, hissettikleri tensel arzu ve mutluluklar da yok değildi: Birinin parmağının ucunun ötekinin eline veya koluna değmesi, tokalaşırken birbirini kavrayan ellerin anlık teması, nadiren verilen buselerde dudakların birbirini okşaması, kızın saçının gencin yanağını karıncalandırarak ürpertmesi, eliyle nazikçe gencin lülelerini gözlerinin önünden çekerken onun gönlünü titretmesi... Tüm bu duyguları hissediyor ve bu okşamalarda, bu hoş bedensel temaslarda, küçücük de olsa, neden bir günah belirtisi hissettiklerini anlayamıyorlardı.

Kızın aşka tamamen teslim olmuşluk duygusuyla kollarını gence dolamaya kendini mecbur hissettiği anlar olmuş ama bir kutsallık halesi onu hep engellemişti.

Öylesi anlarda, o zamana dek ayırdına varmadığı günahların günün birinde ortaya çıkmayı bekler halde içinde beklediğini açık biçimde fark eder, hoşlanmazdı bundan. Yanlıştı, sevgilisini okşama arzusunun böylesine yakışıksız bir tarzda içinden yükselmesi, kuşkusuz çok yanlıştı. Kendine saygısı olan hiçbir kız böyle bir şeyi aklından bile geçirmezdi. Kızlara yakışır şey değildi. Ayrıca içinden gelen bu hareketi yapsaydı, genç ne düşünürdü hakkında? Böylesine feci bir felaketi aklında evirip çevirirken, gizli utancının cayır cayır yakan ateşinde kuruyup büzüşmüş, solup boynunu bükmüş gibi görünürdü.

Joe da tuhaf ihtirasların dürtmesinden azade değildi ve muhtemelen bunların başında, kızın canını yakma isteği geliyordu. Uzun ve ıstıraplı aşamaların ardından nihayet kolunu kızın beline dolamanın mutluluğuna nail olduğunda onu, kemiklerini kıracak kadar bağrına basmak, acıdan bağırtana dek sıkmak için ani kasılmalar şeklinde gelen güçlü dürtüler hissetti. Aslında doğasında hiçbir canlıya acı vermeyi istemek yoktu. Ringde bile attığı hiçbir yumruğun amacı rakibine acı vermek değildi. Orada yaptığı şey Oyunu oynamaktı ve Oyunun hedefi de rakibini yere indirip on saniye boyunca kalkamamasını sağlamaktı. Yani Joe hiçbir zaman acı vermek için vurmadı; verdiği acı, elde etmek istediği sonucun yanında teferruat olarak kalıyordu ki o sonuç, tamamen farklı bir konuydu. Oysa şimdi sevdiği kızın canını yakma dürtüsü hissediyordu. Baş ve işaret parmağıyla kızın bileğini çevrelediğinde, o bileği ezmek için parmaklarını iyice sıkmak arzusunun içinde neden yükseldiği, kavrayışını aşan bir şeydi. Bunu anlayamıyor, şimdiye dek var olduğunu aklının ucuna bile getirmediği şeyi, derinlerindeki gaddarlığı keşfetmekte olduğunu hissediyordu.

Bir keresinde ayrılırlarken kollarını kıza dolayıp onu hızla kendine çekmişti. Kızın şaşkınlık ve acıdan nefessiz

kalıp çığlık atmasıyla kendine gelerek son derece mahcup olmuşsa da belirsiz ve tarifsiz bir haz duygusuyla ürpermeye devam etmişti. İşin garibi, kız da ürpermişti. Hissettiği acının temelini oluşturan şey olan o kuvvetli sarılmadan kendisi de büyük haz almış ve oradaki kabahatin ne olduğunu kavramasa, neden öyle olması gerektiğini anlamasa da bu hazzı günah bellemişti.

Çıkmaya yeni başladıkları sıralarda Bay Silverstein bir gün dükkânda Joe'ya rastladı, fincan tabağı gibi kocaman ve yuvarlak gözleriyle uzun uzun süzdü onu. Joe gittikten sonra yaşanan sahnedeyse bu kez Bayan Silverstein'in anaç duyguları, para için dövüşen bütün boksörlere, özel olarak da Joe Fleming'e karşı açtığı ağzından çıkan sert laflarla dışarı taştı. Bay Silverstein, eşinin gazabını dindirmeye uğraştı ama nafile. Kadının gazabının bir nedeni vardı; hissettiği tüm analık duygusuna rağmen kız üzerinde herhangi bir analık hakkına sahip değildi.

Genevieve'in farkına vardığı tek şeyse feci laflara maruz kaldığıydı; karşısındaki Yahudi kadının dudaklarından nice hakaretlerin saçıldığını görüyor ama o kadar şaşırmış haldeydi ki bu aşağılamanın ayrıntılarını duymuyordu. Joe, onun Joe'su, meğer Joe Fleming adlı bir profesyonel boksörmüş. İğrenç bir şeydi bu, inanılmayacak kadar tuhaftı, imkânsızdı. Berrak bakışlı, pembe yanaklı Joe'su her şey olabilirdi de para için dövüşen biri asla olamazdı. Gerçi ömründe bir boksör görmüşlüğü yoktu ama para için dövüşenlerin neye benzeyebileceğine dair kızın zihninde oluşan görüntüye, kaplan gibi gözlere ve damarlı bir alına sahip olan insan azmanına hiç benzemiyordu Joe. Joe Fleming adını elbette o da duymuş (Batı Oakland sakinlerinin hangisi duymamıştı ki!) ama isim benzerliğinden öte bir yakınlık, aklının ucundan bile geçmemişti.[7]

Bu sersemlik halinden sıyrılınca Bayan Silverstein'in "adam döven bir kabadayıyla takılmak" şeklindeki iste-

rik aşağılamasını duydu. Bunun ardından Bay ve Bayan Silverstein'in görüşleri, sevgilisinin "ünlü" ve "adı çıkmış" olduğu biçiminde farklılaştı.

"Ama iyi bir çocuk o," diye kendi fikrini ileri sürdü Bay Silverstein, "para kazanıyor ve o parayı biriktiriyor."

"Hadi canım sen de!" diye bağırdı Bayan Silverstein. "Ne biliyorsun? Beyimiz ne de çok şey bilirmiş. Yoksa sen de mi bu boksörlere para yatırıyorsun? Nereden biliyorsun? Söyle bakayım! Nereden biliyorsun?"

"Biliyorum işte," diye çıkıştı Bay Silverstein; karısı hiddetlenerek bağırıp çağırdığında adamın böyle diklendiğine Genevieve daha önce hiç tanık olmamıştı. "Babası öldükten sonra Hensen'ın yelken atölyesine girdi. Kızlı-erkekli, kendinden küçük altı kardeşi var. Onlara babalık ediyor. Sürekli çalışıp durur. Ekmeklerini, etlerini o alır, kiralarını o öder. Her cumartesi akşamı on dolarlık haftalığını eve götürürdü. Sonra Hansen ona on iki dolar vermeye başladı. Ne yaptı o parayı? Ailenin küçük babasıdır, ne yapacaktı, eve, anasına götürdü. Mesai yapar, gece gündüz çalışır, haftada yirmi dolar kazanır. Ne yapar? Eve götürür. Bütün kardeşleri okula gidiyor, temiz pak giyiniyor, iyi tereyağı ve et yiyor; anasının bir eli yağda, bir eli balda, gözlerinden mutluluk akıyor ve hayırlı evladı Joe ile gurur duyuyor.

Öyle de güzel bir vücudu var ki... Ah Tanrım, o ne sağlam vücuttur! Öküz gibi kuvvetlidir, kaplan gibi çeviktir, başı hep buzdolabı gibi serindir, gözleri her şeyi görür, acayip hızlıdır. Önce Hansen'ın atölyesindeki çocuklara karşı eldiven giydi. Sonra ambardaki çocuklara karşı geçirdi eldivenleri eline. Derken kulüpte dövüşmeye başladı.[8] Daha ilk dövüşünde Örümcek'i çabucak nakavt etti, bir yumrukta hem de, ilk yumrukta. Ödülü beş dolardı. Ne yaptı? Eve, annesine götürdü.

Kulüpte birçok kere dövüştü, birçok ödül kazandı; on dolar, elli dolar, yüz dolar. Ne yaptı? Söyle bakayım, ne yaptı! Hansen'daki işini mi bıraktı? Serserilerle takılıp keyfine mi baktı? Hayır, hayır, iyi çocuktur o. Her gün çalışır. Akşamları da kulüpte dövüşür. Bir keresinde demişti ki 'Silverstein, ben neden bu kirayı ödüyorum?' Bana, Silverstein'e böyle sormuştu. Benim ona ne cevap verdiğimi boşver şimdi, oğlan anasına ev aldı yahu. Gündüzleri Hansen'da çalışıp, akşam da kulüpte dövüşerek evin parasını ödedi. Bacılarına piyano aldı, yere halılar, duvarlara resimler aldı. Her zaman dürüsttür. Kendi üstüne bahse girer. Bu iyiye işarettir. Bir adam kendi parasını kendi üstüne yatırıyorsa sen de ona oynayabilirsin."[9]

Bu noktada Bayan Silverstein kumardan duyduğu dehşet nedeniyle feryadı figan edince, kendi sözleriyle kendini açık ettiğini fark eden kocası, nice diller dökerek bokstan çok kâr ettiğine karısına teminat verdi. "Ve bu tamamen Joe Fleming sayesindedir," diye sözlerini tamamladı. "Her seferinde onu destekledim ve kazandım."

Ne olursa olsun Genevieve ile Joe tam birbirinin ruh eşiydi ve bu feci keşif dahil hiçbir şey, onları birbirinden ayıramadı. Genevieve boşuna kendini ona karşı çeliklemeye çalıştı ama bunu yaparken onunla değil, kendisiyle mücadele etti. Sonunda büyük bir şaşkınlıkla Joe adına binbir gerekçe bulduğunu, onu eskisi kadar aşkına layık gördüğünü fark edince de erkeğinin alnının yazısı olmak, kadınların tarzınca onu kontrol altına almak için hayatının iyice içine girdi. Gözlerinin önünde açılan parlak hayal pencerelerinde Joe ile kendisinin geleceğini gördü ve büyük bir mücadele sonucunda ondan boksu bırakma sözü alınca, bu uğurdaki ilk büyük kazanımını elde etmiş oldu.

Kendi aşk hayallerini erkeklerin tarzınca sürdüren, bu değerli ve ebedi arzu nesnesine sahip olmanın müca-

delesini veren Joe ise kıza boyun eğmişti ancak bu sözü verdiği anda bile derinlerinde, belli belirsiz, Oyunu asla bırakamayacağını sezmişti. İleride, günün birinde, bir yerde Oyuna tekrar dönecekti mutlaka. Önce anasını, bacılarını, kardeşlerini, onların sürüyle isteklerini, boya ve tadilat isteyen evlerini, mahallenin vergi tarh ve tahakkuk tutarlarını,[10] Genevieve ile birlikte sahip olacağı çocukları, sonra da Hansen'ın yelken atölyesinden aldığı yevmiyeyi şöyle bir gözünün önüne getirdi. Ancak bu tür uyarılar nasıl her zaman göz ardı edilirse, bir an sonra bu görüntü de öylece savılıp unutuldu ve Joe'nun gözlerinin önünde sadece Genevieve kaldı. Artık sadece ona olan açlığını hissediyor, yalnızca varlığının ona yönelik çağrısını duyuyordu; hayatının ve hareketlerinin kız tarafından sessizce ele geçirilmesine sükûnetle razı oldu.

Genç yirmi yaşında, kız on sekizindeydi. Hem tek tek, hem de çift olarak yeni kuşak gençlerin iyi bir örneğiydiler, sağlıklı ve normaldiler, damarlarına muntazaman pompalanan kan, bedenlerinin her yanında dolaşıyordu; pazar günü gezmelerinde Körfez'in karşı yakasına geçip[11] Joe'nun tanınmadığı yerlere bile gitseler, bakışlar hep onlara dönüyordu. Joe, kızın güzelliğine erkek güzelliğiyle denk geliyor; ondaki zarafeti kendisindeki kuvvetle, hatlarının ve teninin narinliğiniyse haşin zindeliği ve erkeksi kaslarıyla karşılıyordu. İçtenlikle ışıldayan çehresi, canlı ten rengi, neredeyse safa varacak masum ifadesi ve birbirinden ayrık duran mavi gözleri, toplumsal merdivende kendinden hayli üst basamaklarda olan kadınların bile bakışlarını üstüne çekiyor ve orada oyalanmalarını sağlıyordu. Bu bakışlarla içinde karanlık niyetler gizleyen imaları kendisi zerrece fark etmezken Genevieve çabucak görüp anlıyor ve her seferinde gencin ona ait olduğunun, onu avcunda tuttuğunu bilmenin azgın hazzı, bir sancı gibi yükselip içini kaplıyordu. Genç ise erkeklerin bakış-

larının Genevieve'e çekildiğini gördüğünde bozuluyordu. Bu konuda anlayışlı olmayı aklının ucundan bile geçirmezken kız bunu da görüyor ve anlayacağını anlıyordu.

3. Bölüm

Joe'nun hafif tabanlı, şık pabuçlarını ayaklarına geçiren Genevieve, giydiği pantolonun paçalarını kaldırmak için yere çömelen Lottie ile birlikte kahkahalara boğuldu. Lottie, Joe'nun kız kardeşiydi ve bu durum saklanıyordu. Annesi, evi üzerlerine geçirmelerini sağlayacak mahalle celbini almak için böyle gerektiği konusunda onu ikna etmişti. Joe'nun onları beklediği mutfağa indiler. Sevgilisini gördüğünde yüzü aydınlandı gencin, aşkı içten bir ışıkla parlayarak gözlerinden taştı.

"Şimdi eteği de çıkar bakalım Lottie" diye talimat verdi kıza. "Kaybedecek vakit yok. Bak, oldu işte. Görüyorsun ya, dıştan sadece pantolonun paçaları görünecek. Üstünü de palto örtecek. Şimdi bakalım palto sana uyacak mı? Chris'ten ödünç aldım bu paltoyu, şık bir centilmendir kendisi... Ufak tefektir de. Gel bakalım!" diyerek Genevieve'in paltoyu giymesine yardım etti. Genevieve'in topuklarına kadar inen palto, ısmarlama yapılmış bir giysi ısmarlayanın bedenine nasıl otururşa, öylece uymuştu kıza.

Joe kızın başına bir de kasket geçirdikten sonra paltonun aşırı cömert, hatta abartılı denecek kadar geniş yakasını kasketin ucuna kadar kaldırarak kızın saçlarını tamamen gizledi. Paltonun önünü iliklediğinde yakanın

uçları kızın yanaklarını, çenesini ve ağzını iyice kapatıyordu. Yakından bile bakılsa sadece gölgede kalan gözleriyle biraz daha az gölgede kalan burnu görünüyordu. Kız odayı boydan boya yürüdü. Sadece adım atarken paltonun eteklerinin arasından ayağı çıktığı zaman pantolonun paçaları şöyle bir görünüyordu.

Joe, eserini gururla seyrederek, "Üşümüş, daha da üşüyeceğinden korkan şık bir delikanlı; tamamdır, tamamdır," diye kahkahasını attı. "Ne kadar paran var? Ben ona altı veriyorum. Paranı düşük ihtimale mi yatıracaksın?"

"Düşük ihtimal kim?"

Lottie, bir an bile olsa kuşku duymak mümkün değilmişçesine pat diye incinmişliğini ortaya serdi: "Ponta elbette."

"Elbette," dedi Genevieve sesini yumuşaratak, "ben bu tür şeyler konusunda fazla bilgi sahibi değilim."

Lottie bu kez ağzını açmadı ama canının ne kadar sıkıldığı yüzünden okunuyordu. Saatine bakan Joe vaktin geldiğini söyledi. Kollarını boynuna dolayan kardeşi genci dudaklarından şapır şupur öptü. Genevieve'i de öptü ve abisinin kolu beline dolanmış halde, ikiliyi bahçe kapısına kadar geçirdi.

Ayak sesleri buz gibi havada yankılanırken Genevieve sordu: "Ona altı ne demek?"

"Yüksek ihtimal, yani favori benim demek" diye cevap verdi Joe. "Ring kenarında benim kazanacağıma on dolar bahse giren kişi, benim kaybedeceğime bahse girenin altı dolarını alacak demek."

"İyi de favori sensen ve herkes senin kazanacağına inanıyorsa, neden sana karşı bahis oynasınlar ki?"

"İşte profesyonel boks budur, herkesin fikri farklıdır," diye güldü genç. "Ayrıca kazara da olsa her zaman bir ters yumruk olasılığı vardır. Hem de büyük olasılıktır bu," dedi ciddiyetle.

Kız koruyucu bir tarzda gence iyice sokulunca beriki kendinden emin bir kahkaha attı.

"Bekle ve gör. Ama sakın başlarda korkma. İlk rauntlar çok şiddetli geçecek. Ponta'nın güçlü yanı burasıdır. Vahşi adamdır, seri yumrukları vardır, kasırga gibidir, rakibinin işini ilk rauntlarda bitirir. Kendinden çok daha zeki, çok daha iyi bir sürü adamın hakkından gelmiştir. Benim yapacağım şey, ilk rauntları atlatmak, hepsi bu. Sonra tükenecektir. İşte o zaman saldıran ben olacağım. Sadece seyret, onun tepesine ne zaman bineceğimi, işini ne zaman bitireceğimi anlayacaksın."

Karanlık bir sokağın köşesindeki salona geldiler; burası görünüşte bir spor kulübünün merkeziydi ama aslında şehrin polis yönetmeliği dahilinde boks karşılaşmaları düzenlemek için tasarlanmış bir mekândı. Joe kızdan uzaklaştı, girişe doğru yan yana yürüdüler.

"Ne yaparsan yap, sakın ellerini cebinden çıkarma," diye uyardı onu Joe, "o zaman sıkıntı çıkmaz. Zaten en fazla birkaç dakika sürer."

Bir polisle sohbet eden kapı görevlisine, "Delikanlı benimle birlikte," dedi.

İki adam da yanındakine dikkat etmeksizin Joe'yu teklifsizce selamladı.

Merdivenlerden ikinci kata çıkarlarken "Baksana fark etmediler bile, kimse fark etmez zaten," diye kıza güvence verdi Joe. "Fark etmiş olsalardı da kimin kim olduğunu önemsemez, benim hatırıma ağızlarını açmazlardı. Gel, şuraya giriyoruz!"

Kızı çekip ofise benzer küçük bir odaya soktu, toz içinde kalmış, ayaklarından biri kırılmış bir sandalyeye oturtarak çıktı. Birkaç dakika sonra da uzun bir bornoza sarınmış, ayağına keten ayakkabılar giymiş halde geldi. İçi ürpererek sokuldu kız, kollarını usulca boynuna doladı.

"Her şey yolunda gidecek Genevieve," dedi cesaret verici bir sesle. "Her şeyi ayarladım. Kimse seni fark etmeyecek."

"Konu ben değil sensin Joe," dedi kız, "kendim için kaygılanmıyorum, seni düşünüyorum."

"Demek kendin için kaygılanmıyorsun! Ben de yakalanmaktan korktuğunu sanmıştım!"

Şaşkınlıkla baktı kıza, hayretle baktı; hayranlığı her zamankinden daha aşkın bir görkemle içini kaplamış, Genevieve'de kadın denilen harikanın ta kendisini görmüştü. Bir an konuşamadı, sonra kekeleyerek, "Beni mi düşünüyorsun? İnsanların ne diyeceğini umursamıyor musun? Ya da başka bir şeyi? Herhangi bir şeyi?"

Kapıdaki sert vuruş ve daha da sert bir sesle söylenen, "Hadi Joe, kıpırda!" sözü, genci kendine getirdi.

"Çabuk Genevieve, son bir öpücük," diye fısıldadı, neredeyse kutsal bir sesle. "Bu benim son maçım ve sen beni izlerken daha önce hiç dövüşmediğim gibi dövüşeceğim."

Aklının başına geldiği bir sonraki anda Genevieve, dudaklarında Joe'nun dudaklarının sıcaklığını hâlâ hissediyorken, ona hiç dikkat etmezmiş gibi görünerek kalabalığı ite kaka ilerleyen bir grup genç arasında buldu kendini. Bazıları paltolarını çıkarmış, gömleklerinin kollarını sıvamışlardı. Salona arka taraftan girdiler, gevşek grup düzenlerini bozmadan yan merdivenden yavaş yavaş yukarı çıktılar.

Kalabalık, iyi aydınlatılmamış bir salondu; boyutları itibariyle bir ahıra benziyor, içerideki sigara dumanı dolu hava, her şeye kendine özgü, çarpıtılmış bir görünüm veriyordu. Havasızlıktan boğulacak gibi hissetti kendini kız. O günkü maç programıyla birlikte soda satan oğlanların tiz çığlıkları yanında, pes perdeden erkek seslerinden oluşan yüksek bir uğultu vardı. Birinin Joe Fleming

için ona altı önerdiğini duydu. Adam öyle tekdüze bir sesle konuşuyordu ki onun bu sonucu pek beklemediğini düşünen kızdan hızlıca bir ürperti gelip geçti. Milletin üstüne bahis oynadığı adam, onun Joe'suydu.

Başka ürpertiler, başka heyecanlar da yaşıyordu. Kadınların gelemediği bir yere, erkeklerin gizli yuvasına girdiği için sanki bir serüven duygusuyla, yani bilinmez, yani gizemli, yani korkutucu bir macerayla ateşlenmiş gibi kaynıyordu kanı. Daha da başka heyecanlar yaşıyordu. Hayatında sadece bu kez böylesine gözü kara davranmaya cesaret etmişti. Ömründe ilk defa tiranların en haşini tarafından, işçi sınıfının Bayan Grundy'si* tarafından çizilen sınırları aşıyordu. Bir an öncesine kadar aklında sadece Joe varken, bu kez kendisi için korkmaya başlamıştı.

Ne olup bittiğini anlamadan salonun ön tarafına ulaştılar ve kız beş-altı basamak çıkarak küçük bir soyunma odasına girdi. Nefes almayı zorlaştıran bir kalabalık vardı içeride; kız buradaki adamların şu ya da bu sıfatla Oyunun içinde yer aldığına karar verdi. Joe'yu da işte o odada gözden kaybetti. Korkularının pençesine düşmeden önce gençlerden biri kısık bir sesle "Peşimden gel," deyince onun ardına takıldı ve gençlerden başka birinin de onu korumak için arkasından geldiğini fark etti.

Üç sıra adamın oturduğu sahne gibi bir yere geldiklerinde kare ringi ilk kez gördü. Ringle aynı yükseklikte ve o kadar yakındı ki elini uzatsa ringin halatlarını tutabilecekti neredeyse. Ringin zemininin keçeyle desteklenmiş brandayla kaplı olduğuna dikkat etti. Sanki bir sis tabakasının içindelermiş gibi ringin öte yanındaki kalabalığı görebiliyordu.

---

* Aşırı tutucu, özellikle de kadınların gündelik hayatlarında edebe ve ahlaka uygun olarak nasıl davranmaları gerektiğine ilişkin sarsılmaz fikirleri olan ve bu doğrultuda etrafındakileri sürekli eleştirerek baskı altında tutan bir edebiyat karakteri. (ç.n.)

Kızın çıktığı soyunma odası, ringin köşelerinden birine bitişikti. Oturan adamların arasından sıkışa sıkışa geçtikten sonra rehberinin peşinde salonu boydan boya kat edip ringin öteki köşesinin arkasındaki benzer bir soyunma odasına girdi.

Rehberi kıza duvardaki gözetleme deliğini gösterip, "Şimdi hiç ses etme, ben gelip seni alana kadar da buradan ayrılma," talimatını verdi.

4. Bölüm

Hemen gözetleme deliğine koşan kız, kendisini ringin tam karşısında buldu. Seyircilerin bir kısmı görüş alanına girmese de ringin tamamını görebiliyordu. Yukarıdan ve ortadan sarkıtılmış bir havagazı lambası kümesiyle ring iyice aydınlatılmıştı. Ellerinde kalemleri ve kâğıtları olduğu için, yanlarından sıkışa sıkışa geçtiği en önde oturan adamların, şehrin yerel gazetelerinden gelmiş muhabirler olduğuna karar verdi. İçlerinden biri sakız çiğniyordu. Yakınlardaki itfaiyenin itfaiyecileriyle birkaç polisin, üniformalı vaziyette onların arkasındaki iki sırada oturduğunu gördü. Genç polis müdürü ilk sıranın en ortasına oturmuş, iki yanına da gazetecileri almıştı. Ringin karşı yakasında Bay Clausen'i görmek kızı hayli şaşırttı. Bütün ciddiyeti, favorileri ve pembe-beyaz suratıyla ringe yakın bir sırada oturuyordu. Yine aynı sırada, onun birkaç koltuk yanında Bay Silverstein'i gördü; solgun yüzü heyecanla parlıyordu.

Üstlerinde ceket veya palto olmayan birkaç genç, ellerindeki kovalar, şişeler ve havlularla halatların arasından geçip ringin karşı köşesine giderken cılız bir tezahüratla karşılandı. Biri tabureye oturup halatlara yaslandı. Genevieve onun bacaklarının çıplak olduğunu, ayaklarında keten ayakkabıların bulunduğunu ve vücuduna sıkıca

oturan kalın bir beyaz süveter giymiş olduğunu gördü. Bu arada kızın tam karşısındaki köşeye de başka bir grup yerleşmişti. Daha yüksek tezahürat dikkatini o tarafa çekince bornozunu giymiş halde taburesinde oturan Joe ve kestane rengi kısa saç dalgaları gözlerinin önüne serildi.

Siyah takımlar giymiş, dağınık saçlı ve tuhaf denecek kadar yüksek kolalı yakaları olan genç bir adam ringin ortasına gelip elini kaldırdı.

"Beyler lütfen sigaralarınızı söndürün," dedi.

Onun bu çağrısını yuhalamalarla, ıslıklarla karşılayan kalabalıktan kimsenin sigarasını söndürmediğini gördüğünde infiale kapıldı kız. Tam bu duyurunun yapıldığı sırada elinde yanan bir kibrit olan Bay Clausen sükûnetle purosunu yaktı. Kız o anda ondan nefret ettiğini hissetti. Kendisi yerinde oturur halde bile zorlukla nefes alabilirken sevgili Joe'su böyle bir ortamda nasıl dövüşebilirdi?

Sunucu Joe'nun yanına geldi. Joe ayağa kalktı. Üzerindeki bornozu yere attı ve ringin ortasına ilerledi; kısa konçlu keten ayakkabıları ve küçük beyaz şortu dışında çıplaktı. Genevieve gözlerini yere indirdi. Yalnız başınaydı, etrafında kendisini görecek kimse yoktu ama yine de sevgilisinin o güzel çıplaklığını görünce utancından kıpkırmızı kesildi. Sonra tekrar baktı. Kendini suçlu gibi hissediyordu çünkü onu seyretmenin günah olması gerektiğini sanıyor ve bu günahı işlemenin hazzını yaşıyordu. Bir anda içini kaplayan bu duygular, varlığının her zerresinde ona karşı hissettiği heyecanlar günah dışında bir şey olamazdı ama harika bir günahtı bu. O da bakışlarını gençten esirgemedi. Bayan Grundy'nin azarları boşunaydı. İçindeki paganın kışkırtması, ilk günahın teşviki, doğasının tahriki sevk ediyordu kızı buna. Geçmişteki bütün anaların fısıltıları onda dile geliyor, doğmamış tüm çocukların çığlıkları onda çınlıyordu. Ama onun bunlardan haberi yoktu. Bildiği tek şey, yaptığının günah

olduğuydu ama yine de içindeki devasa isyan sonucunda, pervasız bir kararlılıkla, o günahı sonuna kadar işlemek üzere gururla başını kaldırdı.

Gencin giysilerinin içindeki bedenini asla zihninde canlandırmamış, ellerinden ve yüzünden gayri bir vücut, kızın zihinsel süreçlerinde herhangi bir rol oynamamıştı. Giysi medeniyetinin çocuğu olan Genevieve'e göre vücut demek, giyim demekti. Erkek milleti ikişer el ve ayak ile saçla kaplı bir kafaya sahip olan giyinik bir türdü. Aklına Joe düştüğünde, kızın zihninde giyinik olarak görselleşiyordu genç; pembe yanaklı, mavi gözlü, dalgalı saçlı ve giyinik... Oysa şimdi o genç, karşısında neredeyse çıplak halde, parlak beyaz ışıklar altında tanrısal bir duruş sergiliyordu. Şimdiye kadar Tanrı'nın biçimini, göksel bulutlarla örtülü belirsiz bir çıplaklık dışında tahayyül etmemişti. Oysa şimdi aklından geçenler, korkuyla ürpertiyordu kızı. İşlediği günahın, kutsala hürmetsizliğe, Tanrı'ya saygısızlığa benzer bir yanı varmış gibi geldi ona.

Renklibaskı resimlerden edindiği estetik bakış, eğitim düzeyinin çok üstüne çıkarak ona bir güzelliğin, bir harikanın karşısında bulunduğunu söylüyordu.[12] Joe'nun fiziksel sunumunu her zaman beğenirdi ama o aslında giysilerin sunumuydu ve kız bu beğenisinin, gencin temiz, tertipli ve sade giyim tarzından kaynaklandığını düşünmüştü. O giysilerin altında saklananı hayaline bile getirmemişti. Şimdiyse gözleri kamaşıyordu. Gencin cildi kadın teni kadar güzel, hatta daha da ipeksiydi; o akça-pakça parıltısını bozan ilkel kıllar yoktu. Kızın ayırdına vardığı buydu ama aslında bunun dışındaki her şey, gencin hatlarının mükemmelliği, kuvvetli ve gelişkin vücudunun kusursuzluğu farkında olmasa da haz veriyordu ona. Bir temizlik, bir zarafet vardı o vücutta. Yüzüyse değerli taşlara işlenen kabartmaları andırıyor, gülümserken birbirinden ayrılan dudakları, ona bir oğlan çocuğu havası veriyordu.

Sunucu bir elini gencin omuzuna koyarak, "Batı Oakland'in Gururu Joe Fleming!" dediğinde, o da seyircilere dönüp gülümsedi.

Tezahüratlar, alkışlar fırtına gibiydi; "Yaşa Joe, var ol!" diye sevgiyle bağırıldığını duydu kız. Adamlar bu lafı tekrar tekrar bağırarak durmaksızın ona tezahürat ettiler.

Joe köşesine döndü. İşte o zaman öncekinden daha az boksör gibi geldi kızın gözüne. Gözleri fazla yumuşaktı; ne suratında ne de bakışlarında canavarca bir kıvılcım bulunmadığı gibi beyaz tenli ve kılsız oluşu nedeniyle vücudu son derece hassas, yüzü çocuksu, mülayim tabiatlı, düşünselliğe daha önem veren biri gibi görünüyordu. Gencin sağlam göğsünü, büyük burun deliklerini, geniş akciğerlerini, ipeksi kılıfı içindeki kaslarını görebilecek, imhanın kimyasını içinde barındıran bu enerji mahzenlerini algılayabilecek uzman göz yoktu kızda. Ona göre genç, itinayla tutulup özenle muamele edilmesi gereken, ilk kaba dokunuşta paramparça olacak Dresden porseleni bir bibloya[13] benziyordu.

İki yardımcısının beyaz süveterini çekip çıkardığı John Ponta da ringin ortasına geldi. Kız ona baktığı anda dehşeti gördü. İşte boksör böyle olurdu: Alnındaki şişmiş damarıyla, çatılmış haldeki fırça kaşlarının altındaki boncuk boncuk gözleriyle, düzleşmiş burnuyla, kalın dudaklarıyla, somurtkan ağzıyla tam bir canavardı adam. Çenesi kocaman, boynu boğalarınki gibiydi; kısa ve dik saçları, yaban domuzlarının sırtındaki dikilmiş tüyler gibi göründü kızın korku dolu gözlerine. Hoyratlık duruyordu karşısında, hayvanilik duruyordu; vahşi, ilkel, gaddar bir şey duruyordu. Siyaha yakın esmer tenliydi, bütün vücudu köpeklerin göğüs ve omuzlarını saran kaba tüylere benzer kıllarla kaplıydı. Göğsü geniş, bacakları kalındı; kasları iri ama biçimsizdi. Adaleleri boğum boğum,

her yanı yamru yumruydu; aşırı kuvvet, kanırta kanırta güzellikten çıkarmıştı onu.

Sunucu, "West Bay Spor Kulübü'nden[14] John Ponta!" dedi.

Ponta, çok daha az tezahüratla selamlandı. Kalabalığın Joe'yu tuttuğu belliydi.

Sessizliğin içinden, "Hadi ye şunu Ponta! Çiğne!" diye bağıran tek bir ses duyuldu.

Bu ses, çığlıklarla, homurtularla karşılık buldu. Ponta'nın bundan hoşlanmadığı, köşesine dönerken somurtkan ağzının hırlar gibi çarpılmasından belliydi. İnsanların beğenisine layık olamayacak kadar ilkel olduğu kuşku götürmezdi. Seyirci içgüdüsel olarak hoşlanmamıştı ondan. Bir hayvandı o, akıldan, ruhtan yoksundu; kaplan veya yılan nasıl tehlikeliyse, birer korku nesnesiyse, o da öyle bir tehlikeydi, dışarıda özgürce dolaşması yerine kafese kapatılması yeğlenecek bir korku nesnesiydi.

Üstelik o da seyircinin kendisinden hoşlanmadığını hissetmişti. Düşmanların kuşatması altındaki bir hayvana benziyordu. Döndü, pis pis bakarak izleyicileri süzdü. Keyifle Joe'nun ismini haykıran zavallı Bay Silverstein, Ponta'nın o ters bakışlarından sonra büzüldü, harlı bir ateşin karşısındaymışçasına kavruldu, neşeyle çağlayan sesi boğazında sönüp kaldı. Ponta'nın bakışları etrafını saran kalabalığın nefretini yavaşça tarayıp Genevieve'le göz göze geldiğinde, bu sahneye tanık olan kız da küçüldü, büzüştü. Bir an sürdü o bakışlar, sonra dönüp Joe'ya odaklandı. Ponta, Joe'ya karşı öfkesini bileyliyormuş gibi geldi kıza. Joe da yumuşak oğlan çocuğu gözleriyle o bakışlara karşılık verdi ama yüzü ciddileşmişti.

Sunucu, ringin ortasına ceketsiz, güler yüzlü genç bir adam getirdi.

"Maçın hakemi Eddy Jones!" diye tanıttı onu. Alkışlarla birlikte "Yaşa Eddy!" diye bağırılınca Genevieve, onun da hayli sevilen biri olduğunu anladı.

İki boksör de yardımcılarının desteğiyle eldivenlerini giymeden önce Ponta'nın köşe ekibinden biri gelip Joe'nun eldivenlerini kontrol etti. Hakem iki boksörü ringin ortasına çağırdı. Yardımcılar da onları takip edince orada kalabalık bir grup oldular: Birbirlerine karşı duran Joe ile Ponta, ortalarında hakem, arkalarındaysa birbirlerinin omuzlarına kollarını atıp başlarını önlerine eğmiş yardımcılar. Hakem konuşuyor, kalanlar dikkatle dinliyordu.

Sonra grup dağıldı. Sunucu yine öne geldi.

"Joe Fleming 58, John Ponta 63,5 kiloyla dövüşüyor," dedi. "Tek elleri serbest kaldığı sürece ve sarıldıktan sonra birbirinden ayrılırken kendilerini koruyabilecek durumda oldukları müddetçe dövüşecekler. Sonuçta mutlaka birinin yenmesi gerektiğini seyirci unutmasın. Bu kulüpte berabere kalmak diye bir şey yoktur."

Sonra halatların arasından eğilerek geçip ringden aşağı indi. Boksörlerin köşe adamları da hızlıca halatların arasından geçip kovalarını, taburelerini aldılar. Artık ringde sadece iki boksör ile hakem kalmıştı. Gong çaldı. İki adam hızla ortaya geldi. Sağ elleri uzanıp bir anın kesiri kadar kısa süreyle, yarım yamalak birbirine dokundu. Derken Ponta aniden sağlı-sollu yumruklarıyla saldırıya geçti ama Joe geriye sıçrayarak kendini kurtardı. Ponta, sanki bir yerden fırlatılıyormuşçasına onun üstüne savurdu kendini.

Dövüş başlamıştı. Genevieve bir eliyle göğsünü tutmuş, izliyordu. Ponta'nın saldırısının hızından, vahşetinden, attığı yumrukların çokluğundan dehşete düşmüştü. Joe'nun kesin mahvolacağını düşündü. Bazen onun yüzünü bile göremiyordu; o kadar gizliyordu onu havada uçuşan eldivenler. Göremese de yumrukların sesini duyuyor ve her yumruk sesiyle birlikte karnında bir bulantı hissediyordu. Duyduğu o seslerin, eldivenin eldivenle

çarpışması veya eldivenin omuza inmesi olduğunu ve hiç zarar vermediğini bilmiyordu.

Sonra bir anda dövüşte bir değişiklik olduğunu fark etti. İki adam asabi bir kucaklaşmayla birbirine yapışmıştı; kimse ötekine yumruk atamıyordu. Joe'nun kendisine "sarılma" dediği şeyin bu olduğunu anladı kız. Joe, Ponta'yı tutuyor, o da kendini kurtarmak için mücadele ediyordu.

Hakem, "Ayrıl!" diye bağırdı. Joe rakibinden uzaklaşmak için hamle ederken Ponta'nın bir eli boşa çıkınca, Joe gelecek yumruktan kaçmak için hemen yine sarıldı. Ancak Joe'nun bu kez eldiveninin ucunu, Ponta'nın ağzına ve çenesine bastırdığını fark etti kız. Hakemin ikinci "Ayrıl!" bağırışında, rakibinin başını arkaya itip kenara sıçrayan genç, ondan sıyrıldı.

Genevieve birkaç kısacık saniye boyunca sevgilisini engelsiz görebildi. Sol ayağı azıcık önde, dizlerini hafifçe kırmış, başını iyice içeri çekip omuzlarının korumasına alarak vücudunu küçültmüştü. Elleri önde, hem saldırabilecek, hem de savunabilecek pozisyondaydı. Bedenindeki bütün adaleler gerilmişti; hareket ettiğinde beyaz teni altında kaslarının sanki canlıymış gibi demet demet toplanıp dağıldığını, kıvrılıp büküldüğünü görüyordu kız.

Bu arada Ponta yine Joe'yu sıkıştırmıştı ve genç, ayakta kalmaya çalışıyordu. Biraz daha büzüldü, vücudunu daha çok sıkıştırıp pekiştirdi, elleriyle, kollarıyla, dirsekleriyle kendini daha çok korudu. Sanki ölümüne dayak yiyormuş gibiydi; öyle yağıyordu üzerine yumruklar.

Oysa genç o darbeleri eldivenlerine ve omuzlarına alırken, fırtınada ayakta kalan ağaçlar gibi, inen yumrukların kuvvetine göre ileri-geri sallanıyor, bu arada seyirciler de hayranlıkla alkışlıyor, tezahürat ediyordu. Genevieve gencin feci dayak yemeyip kendini gayet iyi

idare ettiğini ancak bu alkışların anlamını kavrayınca, Silverstein'in bütün yoğunluğuyla, çılgınlar gibi mutlu vaziyette koltuğundan yarı yarıya fırladığını görünce ve birçok gırtlaktan "Yaşa Joe, var ol!" tezahüratının geldiğini duyunca anladı. Joe o fırtınadan bir anlığına kurtuldu ama hemen ardından Ponta'nın gazabının yeni bir kasırgasıyla kuşatılıp yine gözden kayboldu.

5. Bölüm

Gong çaldı. Gerçi Joe söylediği için raundun sadece üç dakika sürdüğünü biliyordu ama sanki yarım saattir dövüşüyorlar gibi geldi kıza. Gongun vurmasıyla birlikte halatların arasından geçen yardımcıları, o kutsal bir dakikalık dinlenme süresi için Joe'yu hızla köşesine götürdüler. Önüne çöktüğü Joe'nun ileri uzattığı ayaklarını kendi dizlerinin üstüne koyarak yükseklik kazandıran bir adam, sertçe gencin bacaklarını ovalıyordu. Tabureye oturmuş olan Joe, ringin köşesine iyice yaslanmış, başını arkaya atmış ve göğsü rahatça açılsın diye iki kolunu iki yandaki halatların üstüne uzatmıştı. Ağzını iyice açmış, yardımcılarından ikisinin havluyla kendisine doğru ittiği havayı soluyor, bu arada yüzünü, omuzlarını, göğsünü süngerle silerken bir yandan da alçak sesle kulağına taktik veren adamı dinliyordu.

Tüm bunlar daha yeni bitmişti ki (birkaç saniyeden fazla sürmüş olamazdı) gong çaldı, köşe ekibi aletleriyle birlikte halatların arasından hızla çıktı ve Joe ile Ponta ringin ortasına, birbirine doğru ilerledi. Bir dakikanın bu kadar kısa sürebileceğine inanamıyordu Genevieve. Bir an dinlenme süresinin yarıda kesildiğini sandı ve neyi bilip neyi bilmediğinden kuşkuya düştü.

Ponta sağlı-sollu yumruklarla yine vahşi bir saldırıya geçince Joe, her ne kadar yumrukları engellediyse de karşı karşıya kaldığı kuvvetten ötürü birkaç adım geriledi. Ponta bir kaplan gibi esnek hareketlerle onun peşindeydi. Dengesini sağlamak üzere bir kolunu istemdışı olarak açan Joe, kafasını da omuzlarının korumasından çıkararak yukarı kaldırdı. Ponta onu o kadar yakından izliyordu ve o denli atikti ki savurduğu feci sving,* korumasız kalmış çenesine gelmek üzereydi. Joe ileri doğru eğilince Ponta'nın yumruğu kıl payıyla kafasının arkasından geçti. Joe tekrar dikelirken Ponta'nın sol direkti, vurduğu anda onu gerileyip halatlara yaslanmak zorunda bırakacak şekilde, doğrudan üstüne geliyordu. Ancak Joe, Ponta'dan yine fark edilemeyecek derecede küçük bir zaman parçası kadar hızlı davranarak öne eğildi. Ponta'nın yumruğu omzunun arka yamacını sıyırıp havada patladı. Ponta'nın çıkardığı sağ direkt de aynı şekilde sıyırıp geçerken Joe eğilip rakibine sarılmanın güvenliğine sığındı.

Bir oh çeken, gerilmiş vücudu gevşeyen Genevieve bayılacak gibi oldu. Kalabalık çılgınca tezahürat yapıyordu. Bay Silverstein ayağa fırlamış bağırıp çağırıyor, kendinden geçmiş vaziyette ellerini kollarını sallıyordu. Bay Clausen bile en yakınındaki komşusunun kulağına eğilmiş, ciğerlerinin bütün gücüyle coşkusunu haykırıyordu.

Boksörler birbirinden ayrıldılar ve karşılaşma devam etti. Joe rakibini bloke ediyor, geri kaçıyor, onu ustalıkla atlatarak ringi dolaşıyor, yumruklardan sakınarak deli rüzgârlar gibi gelen saldırı dalgaları içinde bir şekilde ayakta kalmayı başarıyordu. Rakibine nadiren yumruk atabiliyordu çünkü görmesi gerekeni çabucak gören bir göze sahip olan Ponta, saldırmayı olduğu kadar kendini

---

* Hafif yana yatarak yapılan yan vuruş. Kroşenin daha geniş ve daha çok güç bindirilerek yapılan hali. (ç.n.)

savunmayı da biliyor, Joe onun müthiş gücü karşısında fırsat bulamıyordu. Onun umudu, Ponta'nın önünde sonunda kendi gücünü kendisinin tüketmesiydi.

Bu arada Genevieve ise sevgilisinin neden dövüşmediğini merak etmeye başlamıştı. Giderek kızıyordu. Onu böylesine infaz eden şu azmandan intikamını almasını istiyordu. Onun giderek sabırsızlandığı sırada Joe fırsatını buldu ve ilk yumruğunu Ponta'nın ağzına indirdi. Sendeleten bir yumruktu. Genevieve, dudaklarının üstünde beliriveren kan lekesiyle birlikte Ponta'nın başının geriye savrulduğunu gördü. Aldığı yumruk ve seyircilerin müthiş tezahüratı Ponta'yı kızdırmıştı. Vahşi bir adam gibi fırladı. Önceki saldırılarının gazabı, bu son saldırının yanında hiçbir şey sayılırdı. İkinci yumruk için Joe'ya fırsat tanımadı. Zaten Joe da rakibini bloke ederek, ondan kaçarak, öne hamle edip kendisine anlık bile olsa soluk alma imkânı tanıyan sarılmanın güvenliğine sığınarak kendi neden olduğu fırtınadan sağ kurtulmaya vermişti tüm dikkatini.

Ancak sarılmak, ne tam anlamıyla güvenlik demekti, ne de nefeslenmek. Rakibe sarıldığı sürenin her anında son derece dikkatlice onu gözlemesi gerektiği gibi, ayrılırken daha da büyük bir tehlikeyle karşı karşıya kalıyordu Joe. Genevieve, birazcık da eğlenerek, rakibine sarılırken Joe'nun sokulup vücudunu ona nasıl tuhaf bir şekilde yaklaştırdığına dikkat etmiş ancak yine bir sarılma sırasında tamamen sokulamadan önce Ponta'nın alttan yukarıya doğru hızla gelen yumruğunun gencin çenesini kıl payıyla kaçırdığını görene kadar bunun nedenini anlamamıştı. Daha sonraki başka bir sarılmadaysa kız, gencin güvenli bir şekilde sokulduğunu görüp rahatlamışken, çenesi Joe'nun omzunun üstünde kalan Ponta, sağ kolunu kaldırdı ve gencin sırtının alt tarafına yukarıdan feci bir yumruk indirdi.[15] Kalabalık kaygıyla

inlerken Joe da bu vuruşu tekrarlamaması için çabucak rakibinin kollarını kenetleyiverdi.

Gong çaldı. Hızla geçip giden bir dakikalık dinlenmeden sonra boksörler tekrar mücadeleye başladılar; bu kez Joe'nun köşesinin önündeydiler çünkü Ponta, rakibine bir an önce ulaşmak için ringi hızla katedip oraya gelmişti. Böbreğine denk gelen yumrukla gencin o bölgedeki cildi parlak kırmızıya dönmüştü. Eldiven boyutlarındaki bu renk değişimi Genevieve'e o kadar etki etti, o denli korkuttu ki kız gözlerini oradan ayıramadı. Bir sonraki sarılmanın ardından aynı yere yine bir yumruk geldi ama ondan sonraki sarılmalarda Joe, genellikle eldiveninin ucunu Ponta'nın ağzına dayayıp onun başını geri itmeyi başardı. Bu hamlesi benzer yumrukları engelledi ama raunt sona ermeden Ponta yine de bu oyunu üç kez daha yaparak Joe'nun aynı hassas noktasına üç kez daha vurmayı başardı.

Yeni bir ara ve Joe'nun herhangi bir hasar görmediği, Ponta'nın gücününse azalmadığı yeni bir raunt gelip geçti. Beşinci raundun başında rakibinin köşeye sıkıştırdığı Joe, öne eğilip ona sarılacak gibi yaptı. Ama hamlesini daha tam olarak yapmadan ve Ponta onun sokulmasını karşılamak üzere kendi vücudunu hazırlamışken, Joe hafifçe geri kaçıp rakibinin korumasız kalmış midesine yumruklarıyla girişti. Şimşek gibi yumruklardı, dört taneydiler, sağlı-sollu ve etkiliydiler; öyle ki Ponta yüzünü buruşturarak geri çekildi, arkaya doğru sendeledi, sanki belden ikiye katlanıp çökmek üzereymiş gibi kolları yarıya kadar düştü. Joe'nun hızlı gözleri fırsatı görmüştü, Ponta'nın ağzının ortasına bir direkt, hemen ardından da çenesine bir yarı sving, yarı kroşe yumruk çıkardı. Tam hedefine değil, rakibin yanağına isabet eden yumruk, Ponta'yı yana doğru sendeletti.

Salonda yerinde oturan kimse kalmamış, herkes ayaklanmış, bir ağızdan bağırıyordu. Genevieve, "Bitirdi işini, bitirdi işini!" diye bağıran sesler duyunca, dövüşün sonunun başladığını sandı O da kendinden geçmiş, bütün merhameti, yumuşaklığı yok olmuştu, sevgilisinin attığı her ezici yumrukla havalara uçuyordu.

Oysa kimse Ponta'nın gücünü hesaba katmamıştı. Ponta bir zamanlar nasıl Joe'yu kaplan gibi takip ettiyse, şimdi de Joe kaplan gibi onun peşindeydi. Ponta'nın çenesine yine bir yarı sving, yarı kroşe çıkardı ama kafasını ve gücünü toparlayan Ponta, bu kez eğilip temiz bir şekilde sıyrıldı. Joe'nun yumruğunun onu ıskalayıp havada uçarken yarattığı ivme o kadar büyüktü ki kendisini de savurup yana doğru döndürdü. İşte Ponta o anda soluyla saldırdı. Eldiveni Joe'nun korumasız kalmış boynuna indi. Genevieve sevgilisinin kollarının yana sarktığını, vücudunun bir an havalandığını, sonra geriye doğru gevşemiş halde yere düştüğünü gördü. Joe'nun üzerine eğilen hakem, kaldırıp indirdiği sağ koluyla geçen her saniyeyi vurgulayarak saymaya başladı.

Seyirci ölü sessizliğine bürünmüştü. Ponta salona yan yan bakarak hakkı olan onayı seyirciden almak istedi ama karşısında sadece buz gibi bir mezar sessizliği buldu. Büyük bir hiddet yükseldi içinde. Haksızlıktı bu. İster yumruk atsın, ister yumruktan kaçsın, bütün alkışı rakibi almış, kendisine, karşılaşmanın başından itibaren atılgan taraf olan Ponta'ya ise en ufak tezahürat yapılmamıştı.

Kendini toparlayıp yerde yatan rakibine doğru fırlarken gözleri alev alevdi. Sağ kolu geriye çekilmiş, kalkmaya başladığı anda bitirici yumruğu indirmek için hazır vaziyette, Joe'nun yanına doğru eğildi. Hâlâ Joe'nun üzerine eğilmiş, sağ elini kaldırıp indirerek saymakta olan hakem, sol eliyle Ponta'yı geri itti. Ponta öne eğilmiş hal-

de Joe'nun etrafında daireler çizerken hakem de yerdeki gençle arasına girerek o daireleri onunla beraber çiziyor, onu geriye ittiriyor, bu arada da "Dört... beş... altı" diye saymaya devam ediyordu.

Yüzüstü dönen Joe, bitkin halde kıvranarak dizüstü pozisyona geçti. Elleriyle iki taraftan kendini destekler vaziyette bir dizinin üstünde duruyor, öteki bacağıysa ayağa kalkmasını sağlayacak şekilde vücudunun altında kıvrılmış vaziyette bekliyordu. Kalabalığın içinden bir düzine ses, "Saymasını bekle, saymasını bekle!" diye bağırdı.

Joe'nun yardımcılarından biri de "Tanrı aşkına, saymasını bekle!" diye ringin kenarından bağırdı uyarırcasına. Genevieve yardımcıya hızlıca göz attığında zavallı gencin suratının asıldığını, sapsarı olduğunu, hakemle beraber istemsiz şekilde dudaklarıyla saydığını gördü.

"Yedi... sekiz... dokuz..." diye geçip gitti saniyeler.

Dokuzuncu saniye duyurulup geçtiği anda hakem Ponta'yı son bir kez geriye iterken Joe da ayağa kalktı, kendini küçülttü, gardını aldı; hâlâ bitkindi ama soğukkanlıydı, hem de fazlasıyla... Ponta müthiş bir güçle ona doğru fırlayıp bir aparkatla bir direkt savurdu. Bu iki yumruğu bloke edip üçüncüsünden eğilerek kurtulan, dördüncüsünden yana çekilip kaçan Joe, peşi sıra gelen yumruk fırtınası nedeniyle iyice gerileyip köşeye yaslandı. Son derece bitkindi. Kendisini korurken yalpalıyor, ileri geri sallanıyordu. Artık sırtını halatlara dayamış vaziyetteydi. Çekilecek başka yer kalmamıştı. Ponta, sanki durumunu çifte garantiye almak istermişçesine bir an durdu, soluyla şaşırtmaca bir yumruktan sonra tüm gücüyle sağını savurdu. Ama Joe eğilip bu yumruktan sıyrılarak Ponta'ya sarılınca bir anlığına kendini kurtarmış oldu.

Ponta çılgınca Joe'dan sıyrılmaya çalışıyordu. Bu noktaya kadar getirmişken rakibinin işini tamamen bi-

tirmek istiyordu. Joe ise canını dişine takmış, karşısındakinin tüm çabalarına direniyor, rakibi azıcık serbest kaldığı anda ona yeniden kenetleniyordu. "Ayrıl!" talimatı verdi hakem. Joe daha sıkı sarıldı. Ponta "Çeksene şunu! Ne cehenneme şunu çekmiyorsun benden!" diye hakeme nefes nefese bağırdı. Hakem yine ayrılmasını söyledi. Buna hakkı olduğunu gayet iyi bilen Joe onu dinlemedi. Rakibini kenetlediği her an gücü biraz daha yerine geliyor, zihni biraz daha berraklaşıyor, gözlerinin önünde uçuşan örümcek ağları biraz daha azalıyordu. Raundun başlarıydı henüz, üç dakikaya yakın bir süre boyunca ne olursa olsun dayanması gerekiyordu.

Hakem ikisini de omuzlarından tutup sertçe ayırdıktan sonra birbirlerinden net bir şekilde uzaklaşmalarını sağlamak için aralarına girip onları geriye itti. Serbest kaldığı an Ponta, avına saldıran bir yırtıcı gibi atıldı Joe'nun üzerine. Ama Joe kapandı, onu engelledi, sonra da sarılıp kenetledi. Ponta yine serbest kalmaya uğraştı, Joe yine onu tuttu, hakem yine onları çekip birbirinden ayırdı. Sonra Joe hasar almadan tekrar sarıldı.

Genevieve, bu sarılmalar sırasında gencin dayak yemediğini fark etti; o halde neden hakem sarılmasına izin vermiyordu? Gaddarlıktı bu. Güler yüzlü Eddy Jones'tan nefret ettiği bu dakikalarda sandalyesinden yarı yarıya kalkmış, ellerini öfkeyle sıkmış, tırnaklarını acıtana kadar avcuna bastırmıştı. Raundun kalan kısmı, o üç uzun dakika, art arda gelen bir sarılmalar ve ayrılmalar zinciri halinde geçti. Ponta rakibine bitirici nihai yumruğunu atma fırsatını bir türlü bulamadı. Çılgına dönmüştü sanki, karşısında çaresiz vaziyette duran rakibini tam olarak mağlup edemediği için kendi acizliğine kuduruyordu. Tek yumruk, sadece tek bir yumruk yetecekti ama o yumruğu atamıyordu işte! Joe'yu kurtaran şey, ring tec-

rübesi ve soğukkanlılığı oldu. Sarsılmış zihni ve titreyen bedeniyle sarıldı, kilitledi, tutundu, ta ki içinden çekilen hayat tekrar dönüp gelene, damarlarına yine akın edene kadar. Bir keresinde Joe'ya yumruk atamayan Ponta, öfkesinden kaldırıp onu yere fırlatacaktı neredeyse.

"Isırsaydın bari," diye iğneledi onu Silverstein cırtlak bir sesle.

O sessizlik içinde bu alay bütün salonda duyuldu, tuttuğu tarafın durumundan duyduğu kaygıdan bir an için sıyrılan seyirci, içinde isteri belirtileri de olan bir kahkaha tufanıyla gülmeye başladı. Genevieve bile bu yorumda, hakikaten insanın kendini gülmekten alıkoyamadığı komik bir yan olduğunu hissetti, seyircideki rahatlama ona da geçti ama yine de görmüş olduklarından ve o anda gördüklerinden ötürü dehşet içindeydi ve kendini çok kötü hissediyordu, her an bayılacak gibiydi.

Kendini toparlayan seyirciden, "Isır! Isır!" bağırışları yükseldi. "Kulağını dişle Ponta! Sadece bu şekilde yenebilirsin onu. Ye onu! Ye onu! Neden yemiyorsun?"

Ponta'yı feci etkiledi bu. İyice çıldırdı, iyice acizleşti. Nefes nefese kaldı, solukları düzensizleşti, çok fazla debelenip gücünü israf etti, aklıselimini, kontrolünü kaybetti, yitirdiklerini telafi etmek için de boş yere aşırı fiziksel güç harcadı. Vücudunu ve kollarını özgür kılmak için gayret gösterip mücadele ederken, bütün bu zaman zarfında kendisine yapışıp sükûnetle kenetleyen ve asla bırakmayan Joe'yu, sıçanları imha eden teriyerler gibi sarsıp yok etmek için duyduğu kör arzuyu hissediyordu sadece.[16] Hakem mertçe, adilane bir şekilde ikiliyi ayırmaya gayret ediyordu. Kan ter içinde kalmıştı. Birbirine kenetlenmiş vücutları ayırmak için bütün gücünü harcıyor, ancak rakipler ayrılır ayrılmaz Joe'nun yumruk almadan yeniden rakibine sarılması sonucunda

her şey yeniden başlıyordu. Ponta ise serbest kalınca onu tekrar yakalayan kollardan, kendisine yeniden sokulan bedenden boş yere kurtulmaya çalışıyordu. Rakibinden uzak durmayı beceremiyordu bir türlü. Çünkü vurmak için yaklaşması gerekiyor ama yaklaştığında Joe saldırıyı boşa çıkarıp rakibini yakalayarak kollarının arasına sıkıştırıyordu.

Küçük soyunma odasında eğilmiş, gözetleme deliğinden bakan Genevieve de şaşkınlık içindeydi. Değil mi ki dövüşenlerden birisi onun Joe'suydu, kendisi de ölüm-kalım mücadelesi gibi görünen bu olayın taraflarından biri haline gelmişti. Ancak seyircinin anladığı şeyleri o kavrayamıyordu. Oyun, peçesini açmamıştı ona. Oyunun insanları nasıl baştan çıkarıp kendisine çektiğini idrak edemiyordu. Her şeyden büyük bir gizemdi bu. Oyunun gücünü anlayamıyordu. Bedenlerin bu şekilde zalimce zorlanmasından ve gerilmesinden, o hiddet dolu kenetlenmelerden, daha da şiddetli yumruklardan, feci yaralardan Joe ne gibi bir haz duyuyor olabilirdi? Kendisi, Genevieve, ona bunlardan çok daha fazlasını verebilirdi; rahatlık verebilirdi, mutluluk verebilirdi, hoş ve sakin bir keyif verebilirdi. Onun Joe'nun kalbine ve ruhuna verebilecekleri, Oyunun verebileceklerinden çok daha iyi, çok daha fazlaydı ama genç, ikisiyle de cilveleşiyor, bir yandan kendisini kolları arasına alırken diğer yandan da Genevieve'in kavrayamadığı o cezbedici ölümcül çağrıyı dinlemek için başını o tarafa çeviriyordu.

Gong çaldı. Raunt Ponta'nın köşesinde bitmişti. Beyaz yüzlü genç köşe adamı sesi duyar duymaz halatların arasından geçti. Joe'yu kucaklayıp havaya kaldırdı ve koşarak ringin bu tarafına, kendi köşesine getirdi. Diğer yardımcılar da hırsla işe koyuldular, bacaklarını ovdular, karnına tokatlar attılar, daha rahat nefes alsın diye

parmaklarıyla şortunu gerdiler. Genevieve ömründe ilk kez diyafram nefesi* alan bir adam görüyor, her soluğunda, tramvayı yakalamak için koştuktan sonra nefes alırken kendi göğsünün şişip inmesinden çok daha fazla şişip inen bir karına ilk kez tanık oluyordu. Zihnindeki ateşli sisleri temizleyip yok etmek için gencin içine çektiği amonyağın keskin kokusu, ıslak süngerden ona kadar ulaşarak kızın burun deliklerini yaktı. Joe ağzını ve boğazını çalkaladıktan sonra ikiye bölünmüş bir limonu emerken, havlular da damarlarında güm güm atan kanı temizlemek üzere akciğerlerine oksijen göndermek ve biraz sonra başlayacak mücadelede lazım olacak o kanın, yeniden hayat bulmuş halde vücuduna geri gönderilmesini sağlamak için deli gibi çalışıyordu. Gencin hararetlenmiş vücudu ıslak süngerle silinmiş, her yanına sular serpilmiş, su dolu şişeler kafasının üstünde baş aşağı edilmişti.

* Sadece sporcuların değil, ses sanatçıları ve tiyatrocuların da kullandığı bir nefes tekniği. Göğüs boşluğu ile karın boşluğu arasında bulunan diyaframın bulunduğu bölgenin kullanılarak alınan hava miktarının artırılması. Kısa sürede ve gürültüsüz alınabildiği, daha uzun süre kullanılabildiği ve alıp-verirken vücutta daha az harekete neden olduğu için tercih edilir. (ç.n.)

6. Bölüm

Gong altıncı raunt için vurup rakipler birbiriyle karşılaşmak için ilerlediğinde, ikisinin de vücudu sudan parlıyordu. Ponta, rakibi kendini tam toparlayamadan onun işini bir an önce bitirmeye öylesine niyetliydi ki aradaki mesafenin üçte ikisini koşarak geldi. Ama Joe sıkıntılı dönemi atlatmıştı. Gücünü kazanmıştı ve giderek daha da güçleniyordu. Birkaç şiddetli yumruğu bloke ettikten sonra cevaben öyle bir çaktı ki Ponta'yı sendeletti. Hemen devamını getirmek istedi ama akıllıca davranarak sabretti ve bu yumruğun yol açtığı fırtınayı durdurup kendini korumakla yetindi.

Dövüşte başa dönülmüştü; Joe kendini koruyor, Ponta saldırıyordu. Ama artık Ponta o kadar rahat değildi. Dövüşü kendi tarzında götüremiyordu. Herhangi bir anda, en şiddetli saldırısı sırasında bile rakibi ona yumruk çıkartabiliyordu. Joe kuvvetini korumuştu. Ponta'nın on yumruğuna karşı tek bir yumruk atıyordu belki ama o yumruk, hedefini pek şaşmıyordu. Saldırılarıyla Joe'yu bunaltan ancak bir zarar veremeyen Ponta'ya her an inebilecek kaplan pençesine benzer bu vuruşlar, Joe'ya saygılı davranmaya mecbur ediyordu onu, şiddetini ayarlamasını gerektiriyordu. Artık önceki tarzına damgasını vuran o imha edici taşkınlık hali içine giremiyordu.

Dövüşün gidişatı değişmek üzereydi. Seyircinin hemen gördüğü şeyi, Genevieve ancak dokuzuncu raundun başında anladı. Artık saldıran taraf Joe idi. Birbirine sarılmaları sırasında sırtın aşağı kısmına, böbreklere yukarıdan atılan o feci yumrukların sahibi şimdi oydu. Her kenetlenmelerinde bütün gücüyle o yumruğu bir kez atıyor ve hiçbir kenetlenmeden, o tek yumruğu atmadan ayrılmıyordu. Sonra birbirlerinden ayrılırken Ponta'nın midesine bir aparkat çıkarmaya veya çenesine bir kroşe çakmaya ya da ağzının ortasına bir direkt indirmeye de başladı. Öte yandan bir yumruk fırtınasının geleceğine dair ilk işarette hemen çevik hareketlerle dans ederek uzaklaşıyor, gardını alıyordu.

İki raunt, sonra üçüncüsü bu şekilde geçti; Ponta'nın gücünün azaldığı görülüyordu ama hızlı bir şekilde olmuyordu bu. Joe'nun yapması gereken şey rakibinin kuvvetini bir veya on yumrukla yok etmek değil, o devasa güç bedeninden tamamen çıkıp gidene kadar sonsuz sayıdaki vuruşlarla azar azar tüketmekti. Asla dinlenme şansı vermedi ona. Öndeki sol ayağının zemindeki sert brandaya basarken çıkardığı pat pat pat sesi, adım adım takip ediyordu rakibini. Sonra birden kaplan benzeri bir atak geliyor, yumruk veya yumruklar atıp hemen geri kaçıyor, sol ayak tekrar öndeki pozisyonunu alarak pat pat adımlarına devam ediyordu. Ponta vahşi saldırılarına geçtiği zaman Joe dikkatle kendini koruyor, hemen sonrasında tekrar öne çıkardığı sol ayağıyla pat pat pat diye ilerleyerek yine rakibini takibe geçiyordu.

Ponta yavaş yavaş yoruluyordu. Seyirciye göre kaçınılmaz sonuç belliydi.

"Yaşa Joe!" diye seslendirdiler ona olan beğeni ve sevgilerini.

"Şimdi senin paranı almak ayıp olur Ponta,"[17] diye dalgasını geçiyordu insanlar. "Neden işini bitirmiyorsun? Hadi, yesene onu."

Bir dakikalık aralarda Ponta'nın köşe ekibi daha önce olmadığı kadar çok çalışıyordu artık. Boksörlerinin o muazzam gücüne olan sakin güvenleri boşa çıkmıştı. Genevieve onların heyecanla çalışmasını izlerken beyaz yüzlü köşe adamının Joe'ya verdiği tavsiyeyi duydu.

"Acele etme," diyordu. "Tamam, onu yeneceksin ama acele etme. Onun nasıl dövüştüğünü gördüm ben. Hakem ona kadar sayıp bitirdiği anda yerden kalkıp yumruk atabilir. Yere devrilip kendini kaybettiğini gördüm ama sonra her zamanki gücüyle yumruğunu indirmesini bildi. Mickey Sullivan'dı onu deviren. Ayağa kalktığı anda tekrar tekrar yere indirdi bunu, tam altı kere indirdi herifi, bir de kaşını açtı. Ama sonra Ponta onun çenesini öyle bir buldu ki Mickey gözlerini ancak iki dakika sonra açıp 'N'oldu bana?' dedi. Aman, dikkat et bu herife! Geldi mi deviren o ters yumruklardan birini de sen yeme. Senin üstüne para yatırdım ama hakem ona kadar sayıp bitirmeden kazandım diyemem."

Ponta'nın üstüne süngerle su serpmişlerdi. Tam gong çaldığı anda yardımcılarından biri bir şişe suyu başından aşağı dökmeye başladı. Ponta ringin ortasına doğru gelirken yardımcı da birkaç adım boyunca onu takip ederek suyu dökmeye devam etti. Hakem yardımcıya bağırınca, apar topar ringden kaçarken elindeki şişeyi yere düşürdü adam. Hakemin ayağının ucunun hızlıca dokunuşuyla halatların altından dışarı gidene kadar yuvarlana yuvarlana ilerleyen şişenin içindeki su, branda zemine boşaldı.

Genevieve, o sabah mağazada ilk belirtisini gördüğü Joe'nun savaşkan yüzüne önceki hiçbir rauntta tanık olmamıştı. Gencin çehresi bazen oğlan çocuklarına benzemiş, rakibinin en şiddetli yumruklarını yediği zamanlarda kasvetlenip kararmış, canını dişine takıp Ponta'yı savuşturmaya çalıştığı, ona sarılıp tutunduğu zamanlardaysa özlem dolu bir ifadeye bürünmüştü. Oysa şimdi,

tehlikeden kurtulmuş olarak dövüşe kendisi egemen durumdayken o savaşkan yüz ortaya çıkmıştı. Kız bunu gördü ve içi titredi. O yüz ifadesi genci kızdan çok uzaklara götürdü. Onu tanıdığını, çok iyi bildiğini, avcunda tuttuğunu sanırdı, oysa bildiği şey bu değildi; bu çelik yüz, bu çelik ağız, çeliğin bir anda belirip kaybolan ışıltısıyla parıldayan bu çelik gözler değildi. Gördüğü şey, bir intikam meleğinin her türlü duygu ve tutkudan arınmış, üzerinde sadece Tanrı'nın amacının damgasını taşıyan ihtirassız suratıydı, adeta.[18]

Ponta eski saldırılarına benzer bir girişimde bulundu ama ağzına aldığı yumrukla durduruldu. Amansız, ısrarlı, sürekli tehdit eden ve dinlenmesine asla fırsat vermeyen Joe, peşindeydi. O raunt, on üçüncüsü, Ponta'nın köşesindeki bir mücadeleyle sona erdi. Peş peşe yumruklar savurmaya girişen Ponta dizlerinin üstüne çökertildi, hakemin dokuza kadar saymasını bekledi, sonra da Joe'ya sarılarak kendini güvene almaya çalışırken midesine dört feci yumruk yedi. Öyle ki gong çaldığında nefes nefese kalmış halde, yardımcılarının kucağına sırtüstü düşüverdi.

Joe ise kendi köşesine giderken ringi koşarak geçti.

Antrenörüne, "Onun işini şimdi bitireceğim," dedi.

"Bu sefer hallettin herifi," diye cevap verdi o da, "artık ters yumruk dışında seni hiçbir şey durduramaz. Aman dikkat et."

Start bekleyen bir koşucu gibi yerinden fırlamak için ayaklarını altına çekmiş, öne doğru eğilmişti Joe. Gongun çalmasını bekliyordu. Çaldığı anda fırlayıp ringi geçti ve Ponta'yı, köşe ekibinin arasındayken, taburesinden kalkmak üzereyken yakaladı. Yardımcılarının arasındayken bir sağ yumrukla yere yıkıldı Ponta. Kovaların, taburelerin, yardımcıların yarattığı karmaşanın ortasında ayağa kalkarken Joe onu tekrar yere indirdi. Sonra bir kez

daha... Ponta, kendi köşesinden kaçmayı başarana kadar üç kez yıkılmıştı.

Sonunda fırtınayı Joe estirmeye başlamıştı. Genevieve onun kendisine, "Sadece seyret, onun tepesine ne zaman bineceğimi anlayacaksın" dediğini hatırladı. Seyirciler de anlamıştı. Herkes ayaklanmış, hepsinin sesi ateşli çığlıklara dönüşmüştü. Kalabalığın kan çığlığıydı; kızın, kafasında canlandırabildiği kadarıyla kurtların ulumalarına benzettiği bir sesti bu. Sevgilisinin zaferine olan güveniyle, Ponta'ya bile acıma duygusuna bir yer buldu yüreğinde.

Ponta kendini korumaya boşuna çalışıyor, rakibini bloke etmeye, yumruk alabilecek yerlerini kapatmaya nafile çabalıyor, eğilip kalkarak Joe'nun yumruklarından sıyrılmaya, bir anlık dinlenme için atılıp ona sarılmaya beyhude uğraşıyordu. O an, ondan esirgeniyordu. Onun payına düşen, peş peşe yere yıkılmak oldu. Sırtüstü ve yanlamasına yere indirildi, Joe'ya sarılırken ve ondan ayrılırken yumruklandı. Sert, sarsıcı yumruklardı bunlar, beynini sersemletiyor, içindeki kuvveti çekip alıyordu kaslarından. Yumruğu yiyerek ringin köşelerine çarpıp geri döndü, yine yumruğu yedi, halatlardan sekip geldi, tekrar yumruğu yiyip bir kez daha halatlara döndü. Boşluğa attığı vahşi yumruk sağanaklarıyla havayı yelledi. İçinde hiçbir insanlık kalmamıştı. İnsan suretine bürünmüş koca bir azmandı, öfkeyle kükreyip böğürüyor ve imha ediliyordu. Dizleri üstüne çökertildiğinde hakemin saymasına fırsat tanımayıp sendeleyerek ayağa kalkmasının tek sonucu, ağzına yediği güçlü bir yumrukla halatlara fırlatılması oldu.

Istırap içinde hava almaya uğraşarak, bozguna uğramış vaziyette, nefes nefese, donuklaşmış bakışları ve hıçkırıklarıyla rakibine vurmaya çalışarak, saçma, tuhaf, anlamsız ama destansı bir kahramanlıkla sonuna kadar

savaşıyor ve ringin dört bir yanında kovalanıyordu. İşte tam o anda ıslak zeminde Joe'nun ayağı kaydı. Ponta'nın sersemlemiş gözleri bunu gördü ve fırsatın geldiğini anladı. Vücudundan çekilmekte olan bütün kuvveti bir araya topladı ve daha Joe'nun ayağının kayması sona ermemişken çenesinin ucuna yumruğunu çaktı. Arkaya uçtu Joe. Genevieve, daha o havada uçarken kaslarının gevşediğini gördü, başının küt diye brandaya çarptığını duydu.

Seyircinin tezahüratı bir anda kesildi. Hareketsiz bedenin üzerine eğilen hakem saniyeleri sayıyordu. Sendeleyip dizleri üstüne çöken Ponta zorla da olsa ayağa kalktı. Seyircileri nefret dolu bakışlarıyla süzmeye çalışırken ileri geri sallanıyordu. Titreyen bacakları vücudunun ağırlığı altında dik duramıyor, bükülüyordu. Hıçkırıyor, nefes almak için mücadele ediyordu. Yalpalaya yalpalaya geriledi, yere düşmekten son anda, el yordamıyla halatlara tutunarak kurtuldu. Bükülmüş vücudunun tüm ağırlığını halatlara vermiş, boynunu eğmiş, başını göğsüne kadar indirmiş vaziyette, hakem o hayati onuncu saniyeyi de sayıp kazandığını gösterecek şekilde onu işaret edene kadar orada öylece asılı kaldı.

Kimseden alkış almadan, herhangi bir tezahürat görmeden halatların arasından yılan gibi kıvrılıp geçti, merdivenden seyircilerin arasına inmesi için destek olan köşe ekibinin kollarına yığıldı. Joe ise düştüğü yerde hareketsiz yatıyordu. Ekibi onu köşesine taşıyıp taburesine oturttu. İnsanlar ringe çıkıyor, merakla onu görmeye geliyor ama orada çoktan yerini almış polisler tarafından sertçe geri itiliyorlardı.

Genevieve gözetleme deliğinden Joe'yu izliyordu. O kadar da kaygılı değildi. Sevgilisi nakavt olmuştu. Elbette genç bundan büyük bir hayal kırıklığı duyacak ve kız da bu duyguyu paylaşacaktı ama hepsi bu kadarla kalacaktı. Hatta bir şekilde memnun bile olmuştu. Oyun

Joe'ya yanlış yapmıştı. Artık gencin tamamen kendisine ait olduğundan iyice emindi. "Nakavt" denilen şeyi ondan dinlemişti. Boksörlerin nakavtın etkisinden sıyrılması biraz zaman alırmış. Joe'nun köşe ekibinin doktor aramaya başladığı ana kadar ciddi bir endişe yaşamadı.

Gencin kendini bırakmış vücudu halatların arasından geçirilip sahneye benzer yere taşındığında, kızın gözetleme deliğinin görüş alanının dışında kaldı. Sonra bulunduğu soyunma odasının kapısı ardına kadar açıldı ve içeri bir dolu adam girdi. Joe'yu taşıyorlardı. Kafası, yardımcılarından birinin dizlerinin üstünde olacak şekilde tozlu zemine yatırıldı. Kimse kızın varlığından şaşırmışa benzemiyordu. Kız yaklaştı, yanına diz çöktü. Gencin gözleri kapalı, dudakları yarı açıktı. Islak saçları düzleşmiş dalgalar halinde yüzünün etrafına yapışmıştı. Gencin ellerinden birini kaldırdı. Çok ağırdı; cansızlığı dehşete düşürdü onu. Sonra birden yardımcıların ve etrafındaki adamların yüzlerine baktı. Alçak sesle feci küfürler savuran biri dışında hepsi korkmuş gözlerle bakıyordu. Kız yukarı bakınca arkasında duran Silverstein'i gördü. O da korkmuş görünüyordu. Elini nezaketle kızın omzuna koydu, duygularını paylaştığını gösterir bir şekilde parmaklarını bastırdı.

Bu duygudaşlık kızı korkuttu. Bilincini yitirmeye başladığını hissetti. Odaya biri girince bir kargaşa yaşandı. Gelen adam rahatsız edici bir şekilde bağırdı: "Dışarı! Dışarı! Odayı boşaltın!"

Adamların bir kısmı sessizce buyruğa uydular.

"Sen de kimsin?" diye sordu adam aniden Genevieve'e. "Kızsın sen. Adım gibi eminim."

"Evet öyle, Joe'nun sevgilisi," diye konuşan genci tanıdı Genevieve, ona rehberlik eden çocuktu.

"Ya sen?" diye Silverstein'e çıkıştı adam.

"Kızla birlikteyim," dedi saldırgan bir tavırla.

Genç, "Kız bunun dükkânında çalışıyor," diye açıklama yaptı. "Sıkıntı yok."

Yeni gelen adam homurdanıp diz çöktü. Joe'nun ıslak kafasının üzerinde elini gezdirdi, tekrar homurdanıp ayağa kalktı.

"Benim yapacağım bir şey kalmamış. Ambulans çağırın."

Ondan sonra her şey Genevieve için kâbus gibiydi. Belki de kendini kaybetmişti yoksa neden Silverstein desteklemek için kolunu ona sarsın ki? Bütün yüzler bulanık ve gerçeküstü gibi görünüyordu. Bir tartışmadan parça parça laflar geliyordu kulağına. Ona rehberlik eden genç, gazetecilerle ilgili bir şey söylüyordu. Sanki çok uzaklardan konuşuyormuşçasına Silverstein'in, "İsmin gazetelere çıkacak," dediğini duydu, kendi başının hayır der gibi sallandığını fark etti.

Her taraftan yeni yüzler fışkırıyordu sanki. Joe'yu keten bir sedyeyle taşıyıp götürdüklerini gördü. Silverstein kızın üzerindeki uzun paltonun düğmelerini ilikleyip yakasını iyice kaldırdı. Kız yanaklarında gecenin serinliğini hissedip yukarı baktığında berrak ve soğuk yıldızları gördü. Apar topar bir sıraya oturttular onu. Silverstein yanındaydı. Joe da oradaydı, çıplak vücudunun üstüne battaniye serilmiş vaziyette sedyenin üzerinde yatıyordu. Bir de mavi üniformalı bir adam vardı, nezaketle bir şeyler söyledi ama kız ne dediğini anlamadı. Atların nalları tıkırdadı ve kız sallana sallana gecenin içine doğru yola koyuldu.

Sonrası ışıklar, sesler ve iyodoform* kokusu. Burası hastane olmalı diye düşündü kız, şurası ameliyat masası, şunlar da doktor. Joe'yu muayene ediyorlardı. İçlerinden

---

* Deri enfeksiyonları, yaralar, çürükler, yanıklar için kullanılan antiseptik bir madde. Hastane kokusunun başlıca kaynağıdır. (ç.n.)

biri, koyu renk gözlü, koyu renk sakallı, tuhaf görünüşlü bir adam, eğildiği masanın üzerinden doğruldu.

"Ömrümde böyle bir şey görmedim," dedi ötekine. "Kafatasının arkası tamamen gitmiş."

Genevieve'in dudakları sıcaktı, kurumuştu, boğazında dayanılmaz bir acı vardı. Neden ağlamıyordu ki? Ağlaması lazımdı, ona düşenin ağlamak olduğunu hissetti. Lottie de oradaydı (rüyasında yine bir değişiklik olmuştu demek), küçük portatif karyolanın öteki tarafındaydı ve ağlıyordu. Birisi ölüm koması gibisinden bir şey söyledi. Tuhaf görünüşlü doktor değildi, başka biriydi. Kim olduğunun önemi yoktu zaten. Saat kaçtı acaba? Sanki sorusunun cevabını alıyormuşçasına, pencereden şafağın soluk beyaz ışığını gördü.

Lottie'ye, "Bugün evlenecektik," dedi.

Joe'nun bacısı karyolanın öbür tarafından, "Yapma, deme öyle!" diye inleyip elleriyle yüzünü kapatarak yeniden hıçkırıklara boğuldu.

Demek her şeyin sonu böyle olacaktı; halıların, mobilyaların, kiraladıkları küçük evin, buluşup birlikte dışarıda gezmelerin, nefes kesen güzellikteki yıldızlı gecelerin, kendini teslim etmenin hazzının, sevmenin, sevilmenin, her şeyin. Oyunun bir türlü kavrayamadığı acı gerçekleri serseme döndürmüştü kızı: Erkeklerin ruhuna attığı pençe, alaycılığı ve güvenilmezliği, barındırdığı risk ve tehlikeler; erkeklerin kanını şevkle kaynatması, kızları acınası bir konuma indirerek erkeklerin en önemli amacı ve konusu olmaktan çıkarıp oyuncağı ve gönül eğlencesi haline getirmesi; kadınlardan anneliklerini ve bakımlarını isteyen erkeklerin onlara huysuzluklarını ve dakikalarını verirken Oyuna günlerinin ve gecelerinin gayretini, ellerinin ve kafalarının vergisini, en büyük sabrı gerektiren zorlu çalışmalarını ve en coşkun çabalarını, var oluş-

larının tüm gerilim ve yüklenme kapasitesini adamaları; Oyuna, kalplerinin bu arzusuna...

Silverstein, Genevieve'in ayağa kalkmasına yardım etti. Kâbusun yarattığı sersemlik hâlâ üzerindeyken kız da körlemesine uydu ona. Adamın eli kızın kolunu kavrayıp onu kapıya doğru döndürdü.

Kederli ve ateşli kara gözleriyle Lottie, "Neden öpmüyorsun onu?" diye bağırdı.

Genevieve uysalca sessiz vücudun üzerine doğru eğilip henüz ılık olan dudaklara bastırdı dudaklarını. Sonra kapı açıldı ve başka bir odaya geçti. Kızı erkek giysileri içinde gördüğü anda bütün kiniyle parlayan kızgın gözleriyle Bayan Silverstein oradaydı.

Bay Silverstein yalvaran gözlerle ona baktı ama kadın vahşice atıldı:

"Ne dedim ben sana? Ne dedim ben sana? Kabadayıyı adam edecektin ha! Bak şimdi ismin bütün gazetelere çıkacak. Boks maçına gitmiş haspam... hem de üstünde erkek giysileriyle. Seni küçük yosma! Seni şıllık! Seni..."

Ama sonra gözlerine ve sesine dolan yaşlarla birlikte sakarca, gülünç şekilde ve analığın kutsallığıyla dolu şişman kollarıyla ileri uzandı, sessizce duran kıza doğru yalpalayarak ilerleyip onu sinesine sardı. Hıçkırıklar içinde anlaşılmaz sevgi sözleri mırıldanırken bir yandan da kızı usulca ileri geri sallıyor, tombul eliyle sırtını pışpışlıyordu.[19]

ÇEVİRMENDEN İLGİLİSİNE PAYLAŞIMLAR

Jack London'ın 1904 yılının Eylül ayında yazdığı bu kısa roman, 1905 yılının Nisan-Mayıs aylarında ABD'de *The Metropolitan* ve İngiltere'de *The Tattler* dergilerinde tefrika edildi. 1905 Haziran ayında ABD'de Macmillan Yayınevi tarafından kitap olarak yayımlandı. *The Metropolitan* tefrikası, kelime başına on sent hesabıyla Jack London'a 1.400 dolar (2022'nin yaklaşık 45 bin doları) kazandırdı. Eserin kitap olarak basımındansa yüzde 20 gibi hayli yüksek bir telif aldı.

1 Elinizdeki kitabın yazıldığı tarih olan 1904'ün 1 doları, enflasyon hesabıyla 2022'nin yaklaşık 32 dolarına denk geliyor. Demek ki o zamanın Kaliforniyalı gençleri, günümüzün 3.200 dolarıyla evlerini kurmaya girişebiliyorlarmış.

2 Gençlerin evlerine duvardan duvara halı aldığı anlaşılıyor. 19. yüzyılda ve elinizdeki kitabın yazıldığı 20. yüzyıl başlarında ABD'de maddi imkânları sınırlı kesimler, yoksul evlerinin kaba kereste zeminini gözlerden saklamak için duvardan duvara ucuz halılar döşetirmiş. Dokuma tezgâhlarında belli ve standart bir ende üretilen bu halılar, döşenecekleri eve götürülüp orada birleştirilirmiş. Zenginler ise evlerinin zemininde lüks ahşap parke kullandıkları için duvardan duvara halı döşemek yerine parkenin de güzelliğini gösterecek kalitede tek tek halılar serermiş. İşte gençlerin paralarının yetmediği Brüksel halısı, böyle bir halıydı.

3 Jack London'ın burada kullandığı terim "working-class aristocrat," yani "işçi sınıfı aristokratı." Sol siyasi jargonda "işçi aristokrasisi" terimi, esasen yüksek vasıflar isteyen, dolayısıyla ücreti ve diğer faydaları daha fazla olan işyerlerinde çalışan ve daha müreffeh bir hayat süren işçileri, yani işçi sınıfının kalburüstü kesimini niteler.

Joe'nun çalıştığı iş olan yelken yapımı, günümüzdeki gibi o yıllarda da hayli yüksek vasıflar isteyen bir işti. Yelle yelken arasındaki fizik ilişkisini matematik formüllerine döküp o formülleri yelken bezine dokumak hem bir mühendislik fa-

aliyetini, hem de zanaatkârın el becerisini ve tecrübesini gerektirir. Nitekim 1899-1904 yılları arasındaki ABD işçi sınıfına dair birçok istatistik verinin yer aldığı *Biennial Report of Bureau of Labor Statistics, 1899-1904* başlıklı kitapta, işçilerin genel ortalama günlük ücretinin 1,5-2 dolar, çok az işkoluna verilen en yüksek yevmiyeninse beş dolar olduğu Kaliforniya eyaletindeki yelken yapımcılarının ortalama olarak günde dokuz saat çalışıp dört dolar (2022'nin yaklaşık 128 doları) yevmiye aldığı belirtiliyor. Yani yelken yapımcılarının kalburüstü kesime girdiği söylenebilir. Bu istatistiklere göre tecrübeli bir yelken yapımcısı haftada altı gün çalışıp 24 dolar kazanıyordu. Joe'nun haftalığınınsa 12 dolar olduğunu metinde göreceğiz. Yani meslek itibariyle kalburüstü işçi kesimine dahil görülebilir ama henüz gelir açısından o kesime girmiş sayılmaz. Genevieve de şekercide tezgâhtarlık yapıyor, yani üst düzey vasıf gerektirmeyen bir işte çalışıyor.

Sonuç olarak "işçi aristokrasisi" teriminin Joe ile Genevieve'e uyarlanması mümkün değil. Jack London da bunu bilecek bir yazar ve zaten bu terimi, aristokrasinin özsaygı, onur, asil tavırlar, beyefendilik-hanımefendilik, kibarlık gibi özelliklerine vurgu yapmak için kullanıyor. Ben de bu yüzden onun asıl anlatmak istediği şeyi ifade eden bir terim kullandım ki bazı durumlarda aristokrasinin bu sözle, "kibar sınıf" olarak ifade edildiğine de rastlanır.

4 Jack London çocukluğundan beri şekerleme yemeyi sever ve sık sık şekerci dükkânlarına gidip gelirdi. *John Barleycorn* başlıklı kitabında çocukluğunda ve ergenliğinde şekerciden beş sente alıp yediği "top güllesi" adlı şekerlemeyi keyifle anlatır. Gençlik dönemindeki arkadaşı Louis ile Oakland'de devam ettikleri bir şekerci vardır ve ilk aşkıyla burada çalışan Nita'nın aracı olması sayesinde tanışır. Şeker yeme alışkanlığını daha sonraki dönemde de sürdüren Jack London, elinizdeki romandaki şekerci dükkânında çalışan Genevieve karakterini, *Uçurum İnsanları*'nı yazmak için Londra'da araştırma yaparken gidip geldiği şekercide çalışan bir kızdan esinlenerek oluşturur. Karısı Charmian'a söylediğine göre bu kızın, kitaptaki Genevieve'e benzeyen, gül rengi bir cildi vardır. Jack London, cildi çok hoşuna giden kızı izlemek için sıkça dükkâna gider. Karısı Charmian'a, "Salak bir oğlan gibi o küçücük, köhne tezgâhın önünde oturup utangaç

utangaç kıza bakmak, yüzünü izlemek için bahanem olsun diye litrelerce meşrubat içmişliğim vardır," diye anlatır. Hemen ardından da kıza ilgisinin bundan öteye gitmediğini, onunla asla yakınlaşmak istemediğini, zaten "o sarı kafasında" kendisiyle sohbet edecek düşünceler barınmadığını özellikle vurgular.

5 Hey gidi Jack London... Kim bilir sen nerede okuyup kadınlara özenini gösteren centilmence bir davranış olarak muhtemelen şahsen uyguladığın, hatta alışkanlık haline getirdiğin bu hareketi romanlarının kahramanlarına uygulattın. İşte burada Joe Fleming, işte birkaç yıl sonra yaratacağın başka bir kahramanın, yarattığın en büyük kahramanın, başkahramanın Martin Eden... Sen bir yerde okuyup uyguladın ve sonrasında insanlar senden okuyup uyguladı. Joe Fleming'in Genevieve'in gerisinden, Martin Eden'in Ruth'un arkasından hızlıca yana kayıp cadde tarafına geçmesinden bu yana geçen bunca yılda, bu davranışı senin kaleminden okuyan kim bilir kaç kişi, "*Martin Eden*'de okumuştum, Martin Eden de böyle yapmıştı," diyerek yanındaki kadının arkasından dolanıp cadde tarafına geçmiştir dünyada... Arkasından cadde tarafına geçilen *Martin Eden* okuru kim bilir kaç kadının yüreği o hareketi yapan gence akmıştır sıcacık bir duygudaşlıkla... Okumayan anlam verememiştir ama ivecenlikle yapılan o hareketi gören kim bilir kaç okur olayı anlamış, Martin Eden'i, Joe Fleming'i ve seni anmış, o gencin arkasından sevecenlikle gülümsemiştir.

6 Jack London'ın en sevdiği şairlerden Robert Browning'e (1812-1889) ait "Evelyn Hope" adlı şiirden alıntı. Browning, 1855 tarihli bu aşk şiirinde 16 yaşında ölen bir kızın cenazesinin başındaki bir adamın duygularını dile getirir. Adam kızın neşeli, uçların birleşiminden doğan çalkantılı kişiliğini, delişmen mizacını,

> "horoskopunda bir araya gelen o güzel yıldızlar,
> seni canlı bir ruhtan, ateşten ve çiyden yarattılar"

diye anlatır. Şiir ilerledikçe adamın kıza gizliden gizliye karanlık bir tutku beslediğini görürüz. Kızın erken ölümüne üzülür ve öbür dünyada karşılaşıp birbirlerini bulacakları düşüncesiyle avunur. Orada uyanınca kendisini hatırlasın diye de kızın cansız avcunun içine kuru bir yaprak sokuşturur.

7 Elinizdeki kitabın yazıldığı yıllarda, öncesinde ve sonrasında Batı Oakland, şehrin kenar mahallesiydi. Şehrin merkezine birkaç kilometre uzaklıkta, demiryollarının manevra alanlarına, iskelelere, ambarların, fabrikaların ve çeşitli işyerlerinin bulunduğu bölgeye yakın bir yerdi. Bu nedenle kirası en ucuz evler burada olduğu için genellikle işçi kesiminin oturduğu bir bölgeydi. Ailesinin maddi durumundaki iniş çıkışlara bağlı olarak Jack London da çocukluk ve ergenlik yıllarında burada birkaç evde oturmuştu, yani bölgeyi iyi tanırdı. Zengin olup mahalleden tamamen ayrıldığı, çiftlik alıp orada yaşadığı sonraki yıllarda da buradaki spor kulübündeki boks karşılaşmalarını izlemeye devam etti. Bu kulüp hayli canlı bir yerdi çünkü boks, semtin fakir delikanlılarının sefil hayatlarından en büyük kurtulma umuduydu ve bu umudu gerçekleştirmek için kulübe sürekli yeni boksör adayları geliyordu.
Bu bölgeden çıkan ve belli ki adını yavaş yavaş Oakland merkez sakinlerine de duyurmaya başlayan Joe'yu, kendi semtinde herkesin tanıması gayet doğal.

8 Elinizdeki kitabın yazıldığı yıllarda ABD'nin bazı eyaletlerinde profesyonel boks yasaktı. Kitabın geçtiği Kaliforniya eyaletinde de yasaktı ancak boksörler bir spor kulübünün lisanslı üyesi olunca, polis yönetmeliği uyarınca kulübün tesislerinde boks karşılaşmaları düzenlenebiliyordu. Yazılı bir kural olmasa da bu kulüplere kadınlar alınmazdı.

9 Kitabın yazıldığı yılların bir doları, enflasyon hesabıyla 2022'nin yaklaşık otuz iki dolarına denk geldiğine göre o yıllarda Oakland şehrindeki yerel boks karşılaşmalarında 2022 değeriyle 3.200 dolara varan ödüller veriliyormuş. Joe'nun sık maç yapan ve kazanan başarılı bir boksör olduğunu, fazla mesailerle birlikte 20 dolarlık (2022'nin yaklaşık 640 doları) haftalığı ve bokstan kazandığı ödüllerle kalabalık hanesini mükemmelen geçindirmekle kalmayıp annesine ev almasından anlıyoruz. Yani önce eyalet, sonra da ülke çapında unvan maçlarına çıkmaya aday bir boksörden bahsediyoruz. Asıl parayı işte o zaman kazanacaktır.
Nitekim özellikle ülke ve dünya şampiyonluğu maçlarında boksörlerin kazandığı paralar o zamanlarda da hayli yüksekti. ABD'li akademisyen David Chaplin'in yaptığı bir çalışmaya göre elinizdeki kitaptaki olaylardan dört yıl sonra, 1908'de yapılan Jack Johnson-Jimmy Burns ağırsıklet unvan

maçında Johnson beş bin, Burns otuz bin (2022 rakamlarıyla yaklaşık 160 bin ve 960 bin) dolar kazandı. (Maçı ve şampiyonluğu kazanan Johnson zenci olduğu için ona bu kadar az vermişler.)

1910'da unvanını koruduğu maçtaysa Johnson 135 bin, rakibi Jim Jeffries 30 bin (2022 rakamlarıyla 4 milyon ve 960 bin) dolar kazandı. (Bu kez ödemede işin doğrusunu bulmuşlar.)

Türkiye'de tanınan ve sevilen Muhammed Ali'nin bazı maçlarından örnek verelim: 1971'de Joe Frasier'e kaybettiği karşılaşmada iki boksör de 2,5 milyon (2022 rakamlarıyla 18 milyon) dolar aldı. 1974'te Zaire'de kazandığı George Foreman maçının toplam hasılatı olan 100 milyon dolardan, iki boksöre de beşer milyon (2022 rakamlarıyla yaklaşık otuzar milyon) dolar verildi. 1980'de Larry Holmes'a kaybettiği maçta iki boksör de onar milyon (2022 itibariyle otuz beşer milyon) dolar kazandı.

2022 itibariyle bir maçtan bir boksörün kazandığı para rekoru, Floyd Mayweather'a ait. 2015 yılında Manny Pacquiao ile yaptığı maçta toplanan para bir milyar, Mayweather'ın kazandığı paraysa 250 milyon doları bulmuş.

10 Kitabın geçtiği yer olan Oakland'in bağlı bulunduğu Kaliforniya eyaletinde, bu kitabın yazıldığı yıllarda vergi gelirlerinin önemli bir kısmı gayrimenkul vergilerinden sağlandığı için taşınmazlara hayli yüksek vergi oranları uygulanır, dolayısıyla vergi tutarları yüksek olurmuş. Kaliforniya, günümüzde de ABD'nin en yüksek taşınmaz vergisi uygulayan eyaletlerinden biri olmaya devam ediyor.

Jack London Oakland'de ev kiralama, satın alma gibi konuları bilir. Evlendiği tarihten (1900) itibaren üç evin kirasını öderken (eşi ve çocuklarıyla birlikte kendi oturduğu ev, annesiyle yeğeninin oturduğu ev, dadısıyla kocasının oturduğu ev) sonraki yıllarda eline iyi para geçmeye başlayınca boşandığı eşiyle annesine birer ev aldı.

11 Oakland'de yaşayan çiftimizin vapurla San Francisco'ya geçmesinden bahsediliyor. San Francisco Körfezi çevresindeki en büyük iki yerleşim olan Oakland ile San Francisco arasında 1851'den itibaren kıçtan veya yandan çarklı yolcu vapurlarıyla düzenli seferler yapılmaya başlandı. Önceleri bu seferlerde, nehirlerde kullanılan ince gemiler kullanılıyordu ancak kısa zaman içinde sırf körfezde yolcu taşımak amacıyla vapurlar

inşa edildi. 1870'lerde tren vapurları devreye girdi. Trenler, Atlantik'ten Pasifik'e kadar bütün ülkeyi birbirine bağlayan demiryollarının batıdaki son istasyonu olan Oakland'e gelip buradan vapurlara bindirilip San Francisco'ya taşınıyordu. Elinizdeki kitabın yazıldığı 1904 yılı itibariyle San Francisco ile sadece Oakland arasında değil, körfeze kıyısı olan bütün büyük yerleşimler arasında yolcu vapuru seferleri yapılıyordu. 1909 yılında araba vapuru seferleri de başladı. Jack London, Oakland ile San Francisco'nun birbirine karayolu köprüsü ile bağlandığını (1936) görecek kadar yaşayamadı. Nitekim bu köprü ile hemen sonrasında Golden Gate Köprüsü'nün hizmete girmesiyle birlikte körfezde vapur kullanan yolcu sayısı azalınca 1940'lı yıllarda düzenli seferler durduruldu. Vapurlar da onlara ihtiyaç duyan şehir veya ülkelere satıldı. Ancak körfez kıyısındaki yerleşimlerde nüfusun artması sonucunda 1970'lerde köprülerde trafik yoğunluğunun başlamasının ardından vapurlar tekrar kıymete binince seferler yeniden başlatıldı. 2022 itibariyle San Franciso-Alameda-Oakland arasında yedi vapur, yılda iki milyona yakın yolcu taşıyor. (Karşılaştırma için: İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı Şehir Hatları, 28 vapurla yılda kırk milyon yolcu taşıyor.)

Bu vapurların Oakland'de yanaştığı iskele, bir dönem Jack London'ın vaktinin büyük kısmını geçirdiği rıhtım bölgesinde. Oakland sakinleri büyük bir değerbilirlik göstererek aralarından çıkıp dünyaya mal olmuş ve büyüdüğü şehri eserlerinde kapsamlı biçimde yansıtmış olan bu hemşerilerini onurlandırmak için yolcuların vapurlara inip bindiği yer olan rıhtım bölgesindeki meydanın ismini, 1951 yılında Jack London Meydanı koydular. Elinizdeki kitabı yazarken 28 yaşında olan Jack London, hem kendisinin hem de eserlerindeki karakterlerin vapura bindiği bu meydanın, bir gün kendi ismini taşıyacağını aklına bile getirmemiştir herhalde.

12 Resimlerin orijinalini değil de renklibaskısını görerek alınan estetik eğitimin yetersizliği vurgulanıyor. 1850'lerden itibaren Avrupa'da görülmeye başlayan taşbaskı ve sonrasında renklibaskı tekniği, imkânları orijinal resimleri görmeye yetmeyenlerin kopyalarını görmesini sağlıyor, dolayısıyla insana estetik bir bakış kazandırıyor, gözünü eğitiyordu. Ancak bu göz eğitimi, ressamın fırça darbelerini, renkleri tüm canlılığıyla tabloya uygulayışını, ışığı ve gölgeyi kullanışını, renk geçiş-

lerini ve diğer ayrıntıları berrak biçimde görmeyi mümkün kılan orijinal resimden değil, olanaksız kılan ya da zorlaştıran kopyasından edinilmiş oluyordu. Elbette bu da eksikli bir eğitimdi. Jack London, aslında koşulları farklı olsaydı çok daha üst düzey bir estetik zevke sahip olabilecek karakterin, yoksulluğu nedeniyle bu olanaktan yoksun kaldığını, üstelik bu eksikliğinin farkında bile olmadığını vurgulamak için aynı fikri *Martin Eden*'de de kullanır. Elinizdeki kitaptan üç yıl sonra yazacağı bu romanın başındaki o akılda kalıcı sahnede denizci Martin Eden, ilk kez zengin bir eve girer ve orijinal yağlıboya bir tablo görür. Mağaza vitrinlerindeki renklibaskı ve taşbaskı resimlerle eğitilmiş gözüyle, defalarca yaklaşıp uzaklaşarak o tabloyu inceler, çıkarımlarda bulunur, kendisindeki eksikliğin farkına varır.

Burada Jack London, Genevieve'in, estetik eğitimi renklibaskılarla sınırlı kalsa bile bunu aşabilecek, bir güzelliğin ve harikanın karşısında olduğunu bilecek bir iç gelişkinlik düzeyinde bulunduğunu vurguluyor.

13 1700'lü yılların ortalarından itibaren Almanya'nın Dresden şehrinde üretilmeye başlanan son derece ince ve hassas porselenden yapılma biblolar. Bu biblolar, elinizdeki kitabın yazıldığı yıllarda dünyanın her tarafında insanların evlerini süslüyordu. 1945'te, İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru ABD ve İngiliz müttefik hava kuvvetlerinin çok eleştirilen ve sonrasında gereksiz olduğu ortaya çıkan feci Dresden bombardımanında şehirdeki onlarca porselen fabrikası yıkılana kadar bu üretim devam etti. Orijinal Dresden porselenlerinin arkasında mavi renkli bir taç ile altında elle yazılmış Dresden yazısı şeklinde bir logo bulunur. Günümüzde binlerce dolara varan fiyatlara satılan birer koleksiyon malzemesi haline gelen Dresden porselenleri, genellikle mor ve mavi renklerde biblolar ile çay, kahve, yemek ve tatlı takımlarından oluşuyor.

14 Üyesi olduğu kulüpten, John Ponta'nın San Francisco'lu bir boksör olduğu anlaşılıyor. San Francisco Körfezi'nin Oakland, Alameda gibi yerleşimlerinin bulunduğu doğu yakası "East Bay", San Jose'nin olduğu güney yakası "South Bay", Napa, Petaluma, Santa Rosa'nın yer aldığı kuzey yakası "North Bay" olarak adlandırılır, körfezin batı kısmında bulunan yarımada ("Peninsula") ve ucundaki San Francisco

şehriyse "West Bay" gibi bir coğrafi tanımlama yapılmadan, kendi ismiyle anılırdı. Çünkü Los Angeles'tan sonra ABD'nin Pasifik kıyısının en büyük yerleşimi olan San Francisco, körfez etrafındaki en önemli şehirdi. Jack London bu spor kulübüne isim verirken, belli ki gururlu bir Oakland'li olarak bu önem eşitsizliğine karşı bir küçük itirazda bulunuyor.

Aslında kitaptaki olayların geçtiği yıllarda West Bay değil, West Oakland adlı bir spor kulübü vardı ve Jack London, bir zamanlar kendisinin de oturduğu yoksul mahallede bulunan bu kulübe gidip yerel boks maçlarını izlerdi. Nitekim elinizdeki romanda geçen ateşli seyircilerle ve sigara dumanıyla dolu salon sahnesini, bu kulüpteki karşılaşmalardan esinlenerek yazmıştır.

15 Günümüzde rakibin sırtına, böbreklerine, ensesine, boynuna yumruk atmak faul sayılıyor.

16 Vaktiyle Londra'da hayli yaygınlık kazanmış bir hayvan dövüşü ve bahis oyunu olan, köpeklerin sıçanlara saldırtıldığı "rat-baiting"e gönderme yapılıyor. Çok sayıda sıçan küçük bir arenanın içine konur ve bir köpeğin bu sıçanları ne kadar zamanda öldüreceği üzerine bahse girilirdi. 19. yüzyılın ortalarında Londra'da bu dövüşün yapıldığı yetmiş arena vardı. Bu arenalarda bahsin, "bir köpek yüz adet sıçanı ne kadar sürede öldürür," "kendi ağırlığı kadar sıçanı ne kadar sürede öldürür," gibi çeşitli versiyonları da oynanırdı. Bu iş için, zaten küçük hayvan avlamakta kullanılan teriyerler arasından özel köpekler yetiştirilirdi. Köpek, sıçanları boynundan tutup sarsarak öldürürdü. Sıçanları tek tek değil, ikili-üçlü halde öldüren köpekler başarılı sayılırdı. Örneğin 1823 yılında Billy adlı 12 kiloluk teriyer, yüz sıçanı 5,5 dakikada öldürerek sıçan başına 3,3 saniyelik bir rekora imza atmıştı. Billy'nin rekoru, sıçan başına öldürme süresini 2,7 saniyeye indiren Jacko adlı bull teriyer tarafından ancak 1862 yılında kırılacaktı.

Öldürülecek hayvanları temin eden sıçan yakalayıcılar, dövüşte kullanılan köpeklerin sahipleri ve yetiştiricileri, arena işletmecileri ile çalışanları ve tabii ki bahis oynayanlar derken bir sektör haline gelen bu feci oyun, nihayet 1912 yılında yasaklandı. Bu dövüşün yapıldığı yılların Londra'sında sıçanların cirit attığı, bulunmalarında fazla zorluk çekilmediği anlaşılıyor. Jack London, *Uçurum İnsanları* kitabı için malzeme toplamak amacıyla 1902 yılında bu şehirde iki aya

yakın zaman geçirmişti. Her türlü uç olaya şahsen tanıklık etmeye meraklı bir kişi olarak bu dövüşlerden bazılarını izlemiş, hayli de etkilenmiş olmalı.

17 Jack London'ın bu kitabı yazdığı sıralarda sinemalarda oynatılan, Biograph şirketi yapımı "Şimdi Senin Paranı Almak Ayıp Olur" başlıklı kısa komedi filmine gönderme yapılıyor. (Biograph, Jack London'ın üç öyküsünden kısa filmler çekmiş bir yapım şirketi.) Bu sessiz filmde çocuk yaştaki bir ayakkabı boyacısı müşteri beklerken bir polis de devriye geziyor. İkili birbirlerine kaş göz işaretleri yapıp gülüşüyorlar, belli ki bir numara çevirecekler. Derken ayakkabısını boyatmak üzere uzun etekli genç bir hanım yaklaşıyor. Polis bunun üzerine pis pis sırıtarak kenara çekilip saklanıyor. Kızcağız ayakkabısını boyatmak için hafifçe eteğini kaldırıp ayağını boya kutusunun üstüne koyuyor. Çocuk ayakkabıyı boyarken polis de kenardan, kızın açığa çıkan ayak bileklerini seyrediyor. Boya bitince kız çocuğa para uzatıyor ama çocuk, "Şimdi senin paranı almak ayıp olur" diye parayı almıyor. Kız şaşırıyor, ısrar ediyor ama sonunda para vermeden gidiyor. O görüntüden çıkınca da polisle boyacı, iki suç ortağı olarak bir araya gelip edepsizce gülüşerek el sıkışıyor ve film sona eriyor.

18 Tanrı'nın verdiği cezaları yerine getiren meleklerin işleri Kutsal Kitap'ın çeşitli yerlerinde anlatılır. Bu anlatımlardan bazıları özetle şöyle:

Kral Davut, Tanrı'yı kızdırınca o da ona üç seçenek sunar: Ya ülkesinde yedi yıl kıtlık olacak, ya kendisini kovalayan düşmanların önünden üç ay boyunca kaçacak ya da ülkesine üç gün salgın hastalık verilecektir. Davut, salgını seçer. Bunun üzerine meleği aracılığıyla Tanrı'nın İsrail'e gönderdiği salgın hastalık yetmiş bin kişiyi öldürür. Melek tam Kudüs'tekileri de yok etmek üzere harekete geçecekken Tanrı kıyımdan vazgeçer ve Kudüs'ü kurtarır. (2. Samuel 24: 13-16)

Asur Kralı Sanherib, Yahuda'yı ele geçirdikten sonra İsrail Kralı Hizkiya'nın teslim olmasını ister. Hizkiya da onu bu tehlikeden kurtarması için Tanrı'ya yakarır. Tanrı, Asur ordugâhına bir melek gönderip 185 bin askeri öldürtür. Bunun üzerine Sanherib başkenti Ninova'ya döner. (2. Krallar: 19-25)

Yahudiler Mısır'da esaret altında yaşamaktadır. Önderleri Musa, Tanrı'nın buyruğuyla firavuna gidip onları serbest bırakmasını talep eder ancak bu isteği reddedilir. Bunun üzerine

Tanrı, Mısır'ın başına çeşitli felaketler getirir. Bu felaketler de istenen sonucu vermeyince son felaket olarak Mısır'daki bütün ilk doğan çocukların ölümünü emreder. Ancak bundan önce, her Yahudi hanesinin bir kurban kesip kanını kapısına sürmesini buyurur. Belirlenen gece intikam meleği (Kutsal Kitap'ta "ölüm saçan" diye geçer) Mısır'ın üzerinde dolaşıp her hanedeki ilk doğan çocukları öldürürken kapısında işaret olan evlere dokunmaz ve böylece Yahudilerin çocukları kurtulur. Bunun ardından firavun Musa'yı çağırtıp halkıyla birlikte Mısır'ı terk etmesini ister. (Mısır'dan Çıkış: 11-12)

19 Kitabın bu şekilde bitmesi, yani boksörün başını ringin zeminine vurup ölmesi İngiltere'de beğeni kazanırken ABD'li bazı boks meraklılarınca inandırıcı bulunmayıp Jack London'ın yazarlığına ve gerçekçiliğine itirazlar dile getirildi. Jack London ise 1904 yılında bu romanı yazarken arkadaşı Anna Strunsky'ye "Konusu gerçek hayattan alınmadır," demişti. Olayın gerçekdışı olduğuna dair bir eleştiri yazısı yayımlayan *New York Times* gazetesinin editörüne 18 Ağustos 1905 tarihinde yazdığı mektupta, nakavt olan bir boksörün kafasını ringin zeminine vurup öldüğüne şahsen tanık olduğunu, hatta romandaki Joe Fleming karakterine benzer şekilde bu boksörün hayattayken bir yelken atölyesinde çalıştığını ve annesiyle erkek ve kız kardeşlerini mükemmelen geçindirdiğini belirtti. Dünya hafifsıklet boks şampiyonu Jimmy Britt, London'a yazdığı mektupta bu "son derece canlı ve çarpıcı" romanın özellikle hayatla örtüşen gerçekçiliğini çok beğendiğini dile getirip gazetelere boksta daha önce ölümlerin yaşandığını, daha sonra da yaşanabileceğini dile getiren bir değerlendirme yapınca bu itirazlar kesildi ancak kitabın satışı da bu tartışmalardan etkilendi.

BBC'de yayımlanan bir istatistiğe göre 1890-2011 yılları arasında geçen yüz yirmi yıllık sürede dünyada toplam 1.064 boksör karşılaşma sırasında veya sonrasında, müsabakada aldığı darbeler yüzünden hayatını kaybetmiş (bu sayıyı iki bin olarak veren de var). Ringde ölümlerin en sık rastlanan nedeni, kafaya alınan darbeler nedeniyle beyinde oluşan hasar. Kayıtlara geçen ilk ringde ölüm vakasında, ABD'li boksör Andy Bowen 1894 yılındaki karşılaşmada rakibi Kid Lavigne tarafından 18. rauntta nakavt edilirken aynı bu romandaki gibi kafasını zemine çarpmış ve bilincini yitirerek ertesi gün

hayatını kaybetmiş. 1953 yılı, yirmi iki boksör ölümüyle acı bir rekoru elinde bulunduruyor. Yıllar içinde alınan önlemlerle ringde ölümlerin azaltılması konusunda bazı ilerlemeler kaydedilmiş. Örneğin 1920-30 arasında 233 boksör ölürken 2000-2010 arasında 103 boksör hayatını kaybetmiş. Boksörler hayatını kaybetmeye devam ediyor. Profesyonel boksta yarı ağırsıklet Avrupa ve Asya şampiyonlukları bulunan ve yetmiş beş maçtır yenilmeyen 36 yaşındaki Türk kökenli boksör Musa Askan Yamak, Almanya'nın Münih şehrinde 2022 yılında yaptığı maçta kalp krizi geçirerek hastaneye kaldırıldı ancak tüm girişimlere rağmen hayatını kaybederek memleketi Giresun'un Alucra ilçesinde toprağa verildi. Haziran ayı itibariyle 2022 yılında Yamak dışında iki boksör daha hayatını kaybetmişti.

Jack London, boksta ölümlerin yaşandığını ve yaşanabileceğini biliyordu. Buna karşın boksu yapanlar ve izleyen başkalarında da olduğu gibi, genç yaşlarından beri amatörce ilgilendiği bu spora ilgisini yitirmedi. Çocukluğundan beri edindiği deneyimlerden, insanın gerektiği zamanlarda yumruklarını iyi konuşturmasının önemli olduğunu öğrenmiş, sokak kavgasında kullandığı yöntem ve alışkanlıkları, yaşadığı çiftliklerde ve kenar mahallelerde edinmişti. Boks eğitiminiyse İngiliz ordusunun boks hocası olan arkadaşı Jim Whitaker'dan aldı. O tarihten itibaren iki çift boks eldivenine sahip olduğunu ve karşısına çıkacak birini bulduğunda bu eldivenleri giyip dostça yumruklaştığını biliyoruz. Karısı Charmian ile de karşılıklı eldiven giyerlerdi. Bir keresinde Charmian'dan beklenmedik ölçüde sert bir yumruk yiyince gafil avlanmış, dengesini kaybedip kapıya çarparak çerçeveye hasar vermişti. Son yıllarına dek boksa ilgisini sürdüren Jack London, bazı şampiyonluk karşılaşmalarını izleyip gazetelere haber ve izlenim geçerdi. Biri elinizdeki kitap olmak üzere kahramanı boksör olan iki roman ve iki öykü kurgulamış, ayrıca başka bazı eserlerinde de boksa ilgili sahneler yazmıştır.

Jack London elinizdeki kitabını sever, buradaki yazarlığını beğenirdi. Çeşitli zamanlarda bu eserinin, kendisinin "özel gözdesi" olduğunu söylediğini biliyoruz. Aslında bu kısa romanı önce öykü olarak yazıp yayıncısı Macmillan'ın yöneticisi George Brett'e göndermişti. Brett öyküyü çok sevip kısa roman olarak basmak isteyince üç-dört bin sözcük uzatma-

sını istedi. Jack London da bu öneriyi kabul edip üzerinde çalışarak uzattı. Ancak Brett'e yazdığına göre o ana kadarki yazarlık hayatında uzatmak veya kısaltmak için üzerinde en çok çalıştığı eser bu oldu. Bu çalışma sonucunda on bin küsur kelimelik dokunaklı bir boks öyküsü olan eser, on beş bin kelimelik hacme ulaştı. Eserin baş kısmına çok katlı mağazadaki sahneyi ekleyip Joe Fleming'in Genevieve ile olan ilişkisini anlattığı yerleri artıran Jack London, ana iskeletini bozmadan öyküsünü geliştirdi, karakterlerini derinleştirdi. Bir eseri yarısı oranında uzatmak ve bunu yaparken öyküyü daha da zenginleştirmek gibi zor bir işin altından başarıyla kalkan Jack London'ın bu eserdeki yazarlığını beğenmesi boşuna değildir.

Jack London'la yayıncısı George Brett arasında bir de resimler meselesi var: Kitap *Metropolitan* dergisinde, ünlü ressam Henry Hutt'ın çizdiği resimler eşliğinde tefrika edildi. Jack London bu resimleri hiç beğenmedi, hatta Brett'e yazdığı mektupta bu resimlerin, içinde yer alacağı her kitabın satışını mahvedeceğini belirtti. Ancak aynı resimler kitapta bu kez renkli olarak yayımlandı. Üstelik yine dönemin ünlü isimlerinden T.C. Lawrence'ın, neredeyse sayfa başına bir taneye denk gelecek sayıda vinyeti de kitapta yer alıyordu. (Kitabın yazı puntosu büyük, satır araları ve sayfa kenarları da fazlasıyla geniş tutulmuş. Ayrıca her bölüm başlığı öncesinde ortalama üç boş sayfa konulmuş. Yani öykünün yarısı oranında uzatılmasına karşın yine de o dönemdeki yayıncıların bir kitabı basmak için gerekli gördükleri en düşük sayfa sayısına göre kısa kaldığı için George Brett'in, yayıncı jargonuyla, kitabı "şişirdiği" anlaşılıyor. Bunun için resimleri, vinyetleri, sayfa düzenini ve boş sayfaları kullanan Brett, sonuçta kitabı 150 sayfaya bağlamış.) Jack London bu kez renkli olarak basılan resimlere bayıldı. Vinyetleri de sevdi. George Brett'e resimleri ve vinyetleri çok beğendiğini yazdı. Hatta hızını alamadı, bir ay sonra tekrar Brett'e yazarak, "Kitabı çok beğendim. T.C. Lawrence tarafından metnin kenarlarına sıkça işlenen küçük vinyetler son derece sempatik ve konuyla ilişkili. Henry Hutt'ın resimleri harika. Şimdiye dek onlar gibisini görmedim, çok güzeller. Hem de tefrikada hiç beğenmemiştim. Demek ki renkli yapınca farklı olmuş ya da bir şekilde düzelttiniz de bu hale geldi," dedi.

Kitap, eskilerin deyimiyle "zarfı ve mazrufuyla," yani biçimi ve içeriğiyle gayet güzel olmuştu ama muhtemelen özetlediğim tartışmalar nedeniyle ABD'de beklendiği kadar ilgiyle karşılanmadı. Buna karşın İngiltere'de sevildi, olumlu eleştiriler aldı, daha yaygın biçimde okundu. Kendi ülkesinde eleştirilen ve öteki kitaplarından daha az satan bu kısa romanın İngiltere'de okurdan ilgi görüp eleştirmenlerce de takdir edilmesi, kendi yazarlık gücüne ilişkin görüşünün haklı olduğunu ortaya koymuş ve Jack London'ı çok memnun etmiştir.

Modern Klasikler Dizisi - 208

Jack London'ın 1904 yılı Eylül ayında kaleme aldığı *Oyun* romanı, ertesi yıl Nisan-Mayıs aylarında ABD'de *The Metropolitan* ve İngiltere'de *The Tattler* dergilerinde tefrika edilmiş, 1905 Haziran ayında ABD'de kitap olarak yayımlanmıştır. Bu kısa roman, "işçi sınıfının kibar kesiminden" bir delikanlı ile bir genç kızın boksla kesişen kaderlerini konu alır. Yelken yapımcısı ve "ailenin küçük babası" olan yirmi yaşındaki boksör Joe Flemming, on sekiz yaşındaki sevgilisi Genevieve'den, evlilikleri öncesi son kez boks maçına çıkmak için müsaade ister. *Bir Dilim Biftek*, *Meksikalı* başta olmak üzere, pek çok yapıtında boks sporunun doğasını bütün renkleriyle işleyen Jack London, *Oyun*'da boksun şiddeti ile işçi sınıfından insanların yalın yaşamlarını canlı biçimde yansıtıyor.

JACK LONDON (1876-1916): Asıl adı John Griffith Chaney olan Jack London, San Francisco'da doğdu. California'daki Oakland'da, annesinin ve London soyadını aldığı üvey babasının yanında yetişti. On dört yaşında okulu bırakarak serüven dolu bir hayata başladı. Dört yıllık ortaöğrenimini bir yılda tamamlayarak California Üniversitesi'ne girdi. İlk kitabı *Son of the Wolf* (1900; Kurdun Oğlu) geniş bir okur kitlesine ulaştı. Ona kalıcı bir ün sağlayan yapıtı ise *The Call of the Wild* (1903; Vahşetin Çağrısı) oldu. Diğer önemli yapıtları arasında *White Fang* (1906; Beyaz Diş) ve *Iron Heel* (1907; Demir Ökçe) sayılabilir. En kalıcı yapıtlarından biri olarak kabul edilen otobiyografik romanı *Martin Eden*'ın (1909) yanı sıra, hayatının çeşitli dönemlerini anlattığı *The Road* (1907; Yol) ve *John Barleycorn* [illegible]slıklı iki kısmi otobiyografisi vardır. Kitapları yabancı dille[illegible]çevrilmiş Amerikalı yazarlardan biri olan London, 19[illegible]nda çok sayıda eser bırakarak hayata gözlerini yu[illegible].

THG
161503
UKI

Bütün Eserleri - 14

9 786254 293351